

***Raport z monitoringu
zawodów deficytowych i nadwyżkowych
za 2015 rok dla powiatu żagańskiego***

Powiatowy Urząd Pracy w Żaganiu

Badanie zrealizowane przez:

INDEKS Ośrodek Badań Społecznych

Ul. Dymka 194/33, 61-245 Poznań

tel. (61) 8 55 15 75, 502 625 176

SPIS TREŚCI:

1.	Wstęp.....	3
2.	Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy w powiecie żagańskim.....	6
2.1.	Bezrobotni i oferty pracy.....	6
2.2.	Długotrwałe bezrobocie w zawodach.....	11
2.3.	Wskaźnik płynności osób bezrobotnych.....	12
2.4.	Analiza wskaźnika niedopasowania ofert pracy według wielkich grup zawodów.	14
2.5.	Analiza wskaźnika wolnych miejsc pracy.....	15
3.	Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....	18
3.1.	Zawody deficytowe w powiecie żagańskim w 2015 roku.....	18
3.2.	Zawody zrównoważone w powiecie żagańskim w 2015 roku.....	21
3.3.	Zawody nadwyżkowe w powiecie żagańskim w 2015 roku.....	22
4.	Analiza umiejętności i uprawnień.....	24
5.	Analiza rynku edukacyjnego.....	28
5.1.	Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych.....	29
5.2.	Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.....	30
6.	Analiza lokalnego rynku pracy na podstawie badania kwestionariuszowego.....	42
7.	Prognozy rynku pracy.....	53
8.	Podsumowanie.....	59
	Spis tabel:.....	64
	Spis rysunków:	66

1. Wstęp.

Prezentowany monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w 2015 roku w powiecie żagańskim został przygotowany, w oparciu o nowe zalecenia metodyczne przygotowane zgodnie z *Metodologią prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy* opracowaną przez Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych w Łodzi, na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w ramach projektu pn. *Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy* współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. Przedłożone opracowanie przedstawia kompleksową analizę sytuacji na lokalnym rynku pracy w Żaganiu oraz analizę zjawiska bezrobocia notowanego w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żaganiu w 2015 roku i według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla określenia potrzeb szkoleniowych bezrobotnych i kształcenia zawodowego. Celem opracowania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Żaganiu w 2015 roku jest określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo kwalifikacyjnej na powiatowym rynku pracy, stworzenie bazy informacyjnej dla przewidywania struktur zawodowo - kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych dla zapewnienia spójności z potrzebami rynku pracy, korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym, usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów oraz kwalifikacji deficytowych i nadwyżkowych na lokalnych rynkach pracy, a także ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia. Zgodnie z zaleceniami metodycznymi Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w opracowaniu analizowane są:

- ✓ **Zawody deficytowe** – to takie zawody, na które istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów deficytowych zdefiniowano je jako te, dla których

liczba ofert pracy jest wyższa niż liczba bezrobotnych, odsetek długotrwale bezrobotnych jest nieznacznym, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

- ✓ **Zawody nadwyżkowe** - to takie zawody, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów nadwyżkowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest niższa niż liczba bezrobotnych, długotrwale bezrobocie jest relatywnie wysokie, a napływ bezrobotnych przewyższa ich odpływ w danym okresie sprawozdawczym.
- ✓ **Zawody zrównoważone** - to takie zawody, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów zrównoważonych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest zbliżona do liczby zarejestrowanych bezrobotnych, odsetek bezrobotnych długotrwale jest nieznacznym, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.
- ✓ **Zawód** – zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności (KZiS) definiowany jest jako przynoszący dochód zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Zawód może dzielić się na specjalności.
- ✓ **Umiejętności** - to zdolność wykonywania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu np. obsługa komputera i wykorzystanie Internetu.
- ✓ **Uprawnienia** - to dodatkowe kwalifikacje zawodowe zdobywane w drodze procesu certyfikacji, dodatkowych szkoleń, egzaminów lub często także po udowodnieniu przebycia wymaganej praktyki; przykładem uprawnienia jest prawo jazdy kat. B.
- ✓ **Kwalifikacje** - to układ wiedzy, umiejętności i uprawnień przydatnych do realizacji składowych zadań zawodowych.

Niniejsze opracowanie zostało sporządzone, w głównej mierze w oparciu o dane zgromadzone w systemie Syriusz Std – o liczbie zarejestrowanych bezrobotnych, zgłoszonych wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej oraz na podstawie danych dotyczących ofert pracy podmiotów publicznych oraz ofert publikowanych w Internecie.

Analizę wzbogacono poprzez wykorzystanie danych Systemu Informacji Oświatowej MEN, badań Głównego Urzędu Statystycznego (BAEL, badanie popytu na pracę), czy też danych uzyskanych ze źródeł pierwotnych w ramach badań kwestionariuszowych przedsiębiorstw, które zostały przeprowadzone w ostatnim kwartale 2015 roku. Zaimplementowane dane zawierające wyliczone wskaźniki umożliwiają określenie zawodów deficytowych i nadwyżkowych, jak również pozwalają na przeprowadzenie szczegółowej analizy lokalnego rynku pracy i interpretację uzyskanych wyników. Dokonana analiza została przygotowana według zaleceń metodycznych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz zgodnie z art. 9 ust.1 pkt. 9 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (tekst jedn. Dz.U. z 2016 poz. 645 z późn. Zm.) Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

2. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy w powiecie żagańskim.

Zgodnie z danymi pochodzącymi z Powiatowego Urzędu Pracy w Żaganiu, na dzień 31.12.2015 roku – według załącznika nr 1 sprawozdania MPiPS – 01 wynika, iż w powiecie żagańskim było zarejestrowanych 3 846 osób bezrobotnych czyli 7,4% ludności powiatu w wieku produkcyjnym. Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2015 roku w powiecie żagańskim wyniosła aż 18,1% (najwyższa w całym województwie lubuskim) i była wyższa od średniej krajowej o 8,3% oraz o 7,5% wyższa niż w województwie lubuskim. Bezrobocie w powiecie żagańskim ma charakter strukturalny i długotrwały. Mniejsza liczba zakładów pracy zatrudniających mniejszą liczbę pracowników, negatywna fluktuacja zatrudnienia w regionie powodują, że stopa bezrobocia przez długi okres utrzymuje się na zbliżonym relatywnie wysokim poziomie. Należy jednak zauważyć, że w ostatnim roku sytuacja na rynku pracy w powiecie żagańskim nieznacznie się przeobraziła. W 2015 roku w powiecie żagańskim odnotowano pozytywne zmiany w zakresie struktury, stanu oraz napływu osób bezrobotnych w ewidencji PUP w Żaganiu. W porównaniu do danych z końca 2014 roku stopa bezrobocia zmniejszyła się aż o 3,0%. Liczba osób bezrobotnych również osiągnęła najniższy poziom. W porównaniu do danych z końca 2014 roku liczba osób bezrobotnych uległa wyraźnemu zmniejszeniu. Spadek liczby osób bezrobotnych w liczbach bezwzględnych wyniósł 1 086, co stanowi procentowy spadek na bardzo wysokim poziomie wynoszącym aż 22,2%. Takie dane świadczą o ożywieniu gospodarczym, wzroście popytu na pracę, co w sposób bezpośredni koreluje ze zmniejszeniem liczby osób bezrobotnych i spadkiem stopy bezrobocia w powiecie żagańskim. Według danych na dzień 31. 12. 2015 roku zarejestrowanych było 2 113 bezrobotnych kobiet – 54,9% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych, 1 733 mężczyzn – 45,1%, 1 926 osób długotrwale bezrobotnych – 50,1% ogółu bezrobotnych, 1 080 osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat – 28,1%, 995 bezrobotnych w wieku do 30 lat – 25,9% oraz 304 osoby bezrobotne niepełnosprawne – 7,9% ogólnej liczby osób bezrobotnych.

2.1. Bezrobotni i oferty pracy.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące bezrobocia rejestrowanego wśród mieszkańców powiatu żagańskiego w odniesieniu do posiadanego przez bezrobotnych zawodu oraz ofert pracy pozyskanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Żaganiu. Przedstawione dane dotyczą wielkich oraz elementarnych grup zawodowych w globalnej populacji osób bezrobotnych

zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żaganiu. W tabeli zaprezentowano grupy zawodowe, w których zarejestrowano największą liczbę osób bezrobotnych według danych na koniec grudnia 2015 roku. W przypadku wielkich grup zawodowych na koniec 2015 roku najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych było w grupach: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 1 032 osoby, pracownicy usług i sprzedawcy – 926 osób, technicy i inny średni personel – 410 osób oraz pracownicy wykonujący prace proste – 369 osób. Największy napływ - rejestracja osób bezrobotnych w 2015 roku odnotowany został w takich wielkich grupach zawodowych jak: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 1 842 osób, pracownicy usług i sprzedawcy – 1 549 osoby, technicy i inny średni personel – 808 osób oraz pracownicy wykonujący prace proste – 471 osób. Odpływ osób bezrobotnych – wyrejestrowania z ewidencji PUP w Żaganiu w 2015 roku był najwyższy w takich wielkich grupach zawodowych jak: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 2 176 osób, pracownicy usług i sprzedawcy – 1 727 osób, technicy i inny średni personel – 959 osób oraz pracownicy wykonujący prace proste – 640 osób. W 2015 roku Powiatowy Urząd Pracy w Żaganiu pozyskał 2 789 ofert pracy. Bardzo często zgłoszone propozycje pracy dotyczyły prac subsydiowanych. W 2015 roku liczba ofert pracy dostępnych w Internecie dla powiatu żagańskiego wynosiła 544. Największa liczba ofert pracy w 2015 roku kierowana była do przedstawicieli takich wielkich grup zawodowych jak: pracownicy usług i sprzedawcy – łącznie 1 178 oferty pracy, w tym 1 097 ofert pracy dostępnych było w PUP w Żaganiu i 81 ofert pracy dostępnych było w Internecie, następnie robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy łącznie 440 ofert pracy, w tym 439 ofert pracy było dostępnych w PUP w Żaganiu i 1 oferta w Internecie, technicy i inny średni personel 387 ofert pracy, w tym 149 ofert pracy dostępnych w PUP w Żaganiu i 238 ofert pracy dostępnych w Internecie, pracownicy biurowi – 362 oferty pracy, w tym 331 oferty pracy w PUP w Żaganiu oraz 31 ofert pracy w Internecie oraz operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń – 345 oferty pracy, w tym 340 ofert pracy dostępnych w PUP w Żaganiu oraz 5 w Internecie.

Tabela 1. Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według wielkich grup zawodów w 2015 roku.

Kod	Wielkie grupy zawodów	Bezrobotni ogółem			Napływ ofert pracy w okresie	
		napływ w okresie	odpływ w okresie	stan na koniec okresu	PUP	Internet
7	ROBOTNICZY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	1 842	2 176	1 032	439	1
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	1 549	1 727	926	1 097	81
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	808	955	410	149	238
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	571	640	369	253	14
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	405	444	245	340	5
2	SPECJALIŚCI	386	460	170	147	122
4	PRACOWNICY BIUROWI	292	366	136	331	31
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	161	209	103	25	0
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	22	24	14	8	52
0	SIŁY ZBROJNE	11	14	4	0	0

Analizując elementarne zawody zdecydowanie najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych było w ewidencji PUP w Żaganiu według danych na dzień 31.12.2015 roku w grupie zawodowej: sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 409 osób. Następne, elementarne grupy zawodowe generujące znaczną liczbę osób bezrobotnych na koniec 2015 roku to: gospodarze budynków – 205, kucharze – 152, murarze i pokrewni – 107, rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów – 97, ślusarze i pokrewni – 93 oraz pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne – 92.

Tabela 2. Grupy zawodów elementarnych, w których liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu) jest największa w 2015 roku.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu)
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	409
5153	Gospodarze budynków	205
5120	Kucharze	152
7112	Murarze i pokrewni	107
7318	Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów	97
7222	Ślusarze i pokrewni	93
9112	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	92
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	85
7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	83
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	81
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	71

8341	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	71
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	69
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	54
4110	Pracownicy obsługi biurowej	45
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	45
7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	43
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	42
3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	40
3115	Technicy mechanicy	39

Największa liczba rejestracji osób bezrobotnych - napływ osób bezrobotnych w 2015 roku odnotowano w takich zawodach elementarnych jak: sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 724, gospodarze budynków – 314, kucharze – 228, ślusarze i pokrewni – 181, murarze i pokrewni – 170, mechanicy pojazdów samochodowych – 167, mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych – 164 oraz rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów – 160.

Tabela 3. Grupy zawodów elementarnych, w których liczba bezrobotnych (napływ) jest największa w 2015 roku.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych (napływ w okresie)
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	724
5153	Gospodarze budynków	314
5120	Kucharze	228
7222	Ślusarze i pokrewni	181
7112	Murarze i pokrewni	170
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	167
7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	164
7318	Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów	160
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	158
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	156
9112	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	126
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	119
8341	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	109
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	98
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	98
4110	Pracownicy obsługi biurowej	97
3115	Technicy mechanicy	85
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	83
7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	78
3220	Dietetycy i żywieniowcy	71

Największy odpływ osób bezrobotnych – wyrejestrowania z ewidencji PUP w Żaganiu odnotowano w takich zawodach elementarnych jak: sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 825, gospodarze budynków – 353, kucharze – 268, ślusarze i pokrewni – 215, rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów – 208 oraz mechanicy pojazdów samochodowych – 207. Uwzględniając oferty pracy dostępne na lokalnym rynku pracy (oferty pochodzące z PUP w Żaganiu oraz oferty pracy dostępne w Internecie) wynika, że w 2015 roku największa liczba ofert pracy dotyczyła pracy w zawodzie: gospodarze budynków – 650 ofert pracy. Znaczna liczba ofert pracy, biorąc pod uwagę oba źródła ofert pracy, dotyczyła pracy w zawodach: sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 196 ofert pracy, magazynierzy i pokrewni – 159 ofert, pracownicy obsługi biurowej – 121 ofert, kierowcy samochodów ciężarowych – 112, przedstawiciele handlowi – 85 oraz ręczni pakowacze i znakowacze – 66.

Tabela 4. Analiza ofert pracy według elementarnych grup zawodów w 2015 roku.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Napływ ofert pracy w okresie		
		PUP	Internet	Suma
5153	Gospodarze budynków	650	0	650
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	195	1	196
4321	Magazynierzy i pokrewni	146	13	159
4110	Pracownicy obsługi biurowej	121	0	121
8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	109	3	112
3322	Przedstawiciele handlowi	8	77	85
9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	66	0	66
5120	Kucharze	59	0	59
3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	16	43	59
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	45	13	58
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	55	0	55
5243	Agenci sprzedaży bezpośredniej	2	51	53
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	13	31	44
8213	Monterzy sprzętu elektronicznego	43	0	43
7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	39	0	39
9112	Pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i pokrewne	35	0	35
5311	Opiekunowie dziecięcy	35	0	35
5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	19	13	32

2.2. Długotrwałe bezrobocie w zawodach.

Poniżej zaprezentowano zawody (według kodu czterocyfrowego), które najsilniej generowały długotrwałe bezrobocie w powiecie żagańskim w 2015 roku. Zgodnie z definicją wartość wskaźnika długotrwałego bezrobocia informuje o tym, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów stanowią długotrwałe bezrobotni. Im większa wartość wskaźnika, tym więcej osób jest długotrwałe bezrobotnych w danej grupie zawodów. Wartość wskaźnika przyjmuje wartości od 0% (sytuacja, w której bezrobotni długotrwałe nie występują) do 100% (w przypadku, gdy każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów jest długotrwałe bezrobotnym). Długotrwałe bezrobocie najczęściej generowali przedstawiciele elementarnych grup zawodowych zaprezentowanych w poniższej tabeli. Osoby bezrobotne reprezentujące wymienione zawody mogą mieć trudności w znalezieniu zatrudnienia za pośrednictwem urzędu pracy i są w największym stopniu zagrożone długotrwałym bezrobociem.

Tabela 5. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie według kodu czterocyfrowego.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1221	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	100,00
2113	Chemicy	100,00
2114	Specjaliści nauk o Ziemi	100,00
2131	Biolodzy i pokrewni	100,00
2143	Inżynierowie inżynierii środowiska	100,00
2149	Inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
2152	Inżynierowie elektronicy	100,00
2212	Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	100,00
2299	Specjaliści ochrony zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
2655	Aktorzy	100,00
3131	Operatorzy urządzeń energetycznych	100,00
3212	Technicy analityki medycznej	100,00
3230	Praktykujący niekonwencjonalne lub komplementarne metody terapii	100,00
3254	Technicy fizjoterapii i masażyści	100,00
3339	Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
3344	Sekretarze medyczni i pokrewni	100,00
3437	Tancerze	100,00
4131	Maszynistki i operatorzy edytorów tekstu	100,00
4312	Pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń	100,00
5211	Sprzedawcy na targowiskach i bazarach	100,00

6114	Rolnicy upraw mieszanych	100,00
7113	Robotnicy obróbki kamienia	100,00
7132	Lakiernicy	100,00
7133	Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	100,00
7215	Takielarze i monterzy konstrukcji linowych	100,00
7323	Introligatorzy i pokrewni	100,00
7536	Obuwnicy i pokrewni	100,00
8112	Operatorzy maszyn i urządzeń do przeróbki mechanicznej kopalin	100,00
8131	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych	100,00
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	100,00
8143	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	100,00
8311	Maszyniści kolejowi i metra	100,00
8343	Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	100,00
9122	Czyściciele pojazdów	100,00
9311	Robotnicy wykonujący prace proste w kopalniach i kamieniołomach	100,00
9332	Prowadzący pojazdy ciągnięte przez zwierzęta	100,00

2.3. Wskaźnik płynności osób bezrobotnych.

W niniejszej części opracowania przedstawione zostały informacje na temat kierunków i natężenia fluktuacji i ruchu osób bezrobotnych (rejestracji – napływu i wyrejestrowań – odpływu osób bezrobotnych). Wartość miernika płynności wskazuje na kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów. W przypadku, gdy napływ przewyższa odpływ oznacza to wzrost liczby bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów. Gdy odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), liczba bezrobotnych w grupie zawodów jest constans i nie ulega zmianie. W sytuacji, gdy odpływ przewyższa napływ, mamy do czynienia ze spadkiem bezrobotnych w zawodzie. Największy wskaźnik płynności w 2015 roku dotyczył takich zawodów jak: farmaceuci specjaliści, technicy analityki medycznej, pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani, maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni, konsultanci i inni pracownicy biur podróży, kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży oraz specjaliści nauk o Ziemi.

Tabela 6. Grupy zawodów elementarnych, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najwyższy w 2015 roku.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
2282	Farmaceuci specjaliści	3,00
3212	Technicy analityki medycznej	3,00
5419	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	3,00
8343	Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	3,00
4221	Konsultanci i inni pracownicy biur podróży	2,67
1221	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	2,50
2114	Specjaliści nauk o Ziemi	2,50
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	2,33
6330	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	2,25
1213	Kierownicy do spraw strategii i planowania	2,00
2131	Biolodzy i pokrewni	2,00
2146	Inżynierowie górnictwa i metalurgii	2,00
2152	Inżynierowie elektronicy	2,00
2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	2,00
3131	Operatorzy urządzeń energetycznych	2,00
3423	Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	2,00
3431	Fotografowie	2,00
4131	Maszynistki i operatorzy edytorów tekstu	2,00
4414	Technicy archiwistów i pokrewni	2,00
7113	Robotnicy obróbki kamienia	2,00
7127	Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych	2,00
7421	Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych	2,00
8112	Operatorzy maszyn i urządzeń do przeróbki mechanicznej kopalin	2,00
8143	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	2,00
8311	Maszyniści kolejowi i metra	2,00
9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	2,00
9332	Prowadzący pojazdy ciągnięte przez zwierzęta	2,00

Wskaźnik płynności bezrobotnych był najniższy w takich elementarnych zawodach jak: kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej niesklasyfikowani, dietetycy i specjaliści do spraw żywienia, nauczyciele akademicy, projektanci i administratorzy baz danych, kreślarze, mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym, operatorzy aparatury medycznej, pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani, pomocniczy personel medyczny, robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, takielarze i monterzy konstrukcji linowych oraz klasyfikatorzy wyrobów przemysłowych.

Tabela 7. Grupa zawodów elementarnych, w których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najniższy.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
1349	Kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,00
2293	Dietetycy i specjaliści do spraw żywienia	0,00
2310	Nauczyciele akademicki	0,00
2521	Projektanci i administratorzy baz danych	0,00
3118	Kreślarze	0,00
3122	Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym	0,00
3211	Operatorzy aparatury medycznej	0,00
3339	Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,00
5321	Pomocniczy personel medyczny	0,00
7119	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,00
7215	Takielarze i monterzy konstrukcji linowych	0,00
7543	Klasyfikatorzy wyrobów przemysłowych	0,00
4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	0,33
5164	Opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy zajmujący się zwierzętami	0,33
9111	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,33

2.4. Analiza wskaźnika niedopasowania ofert pracy według wielkich grup zawodów.

Analiza wskaźnika niedopasowania ofert pracy opiera się na wyliczeniu wskaźnika niedopasowania struktury ofert pracy dostępnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żaganiu oraz ofert pracy dostępnych w Internecie w całym 2015 roku według wielkich grup zawodów. Wskaźnik struktury ofert pracy stanowi iloraz przeciętnej liczby ofert pracy w grupie zawodów do całkowitej liczby ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym. Na podstawie wskaźnika struktury ofert pracy według źródeł wyliczony został wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy. Na jego podstawie przedstawiono grupy zawodów, w których oferty pracy są niedoreprezentowane w PUP w Żaganiu (wartość wskaźnika przyjmuje wartość <1). Taka wartość wskaźnika oznacza, że pracodawcy znacznie częściej oferują pracę za pośrednictwem portali internetowych dla tych zawodów. Druga grupa zawodów to zawody, w których oferty pracy są nadreprezentowane w PUP w Żaganiu (wartość wskaźnika przyjmuje wartość >1). Taki wskaźnik oznacza, że pracodawcy znacznie częściej poszukują pracowników za pośrednictwem PUP w Żaganiu niż w Internecie. Do zawodów niedoreprezentowanych w PUP w Żaganiu zalicza się takie zawody jak: przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, technicy

i inny średni personel oraz specjaliści. Natomiast do zawodów nadreprezentowanych w PUP w Żaganiu zalicza się przede wszystkim takie zawody jak: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń, pracownicy wykonujący prace proste, pracownicy usług i sprzedawcy oraz pracownicy biurowi.

Tabela 8. Wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy w 2015 roku.

Wielkie grupy zawodowe	Wskaźnik struktury według źródeł		Wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy (PUP vs internet)
	PUP	Internet	
PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	0,29%	9,56%	0,03
SPECJALIŚCI	5,27%	22,43%	0,24
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	5,34%	43,75%	0,12
PRACOWNICY BIUROWI	11,87%	5,70%	2,08
PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	39,33%	14,89%	2,64
ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	0,90%		
ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	15,74%	0,18%	85,63
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	12,19%	0,92%	13,26
PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	9,07%	2,57%	3,52

2.5. Analiza wskaźnika wolnych miejsc pracy.

Wskaźnik wolnych miejsc pracy jest to stosunek wolnych miejsc pracy (ofert pracy) do sumy zagospodarowanych i niezagospodarowanych miejsc pracy. Miernik ten publikowany jest przez GUS w raportach z popytu na pracę. Analiza tego miernika pozwala określić jaki odsetek całkowitego popytu na pracę stanowią wolne miejsca pracy. Im wyższa wartość tego miernika, tym większa część miejsc pracy jest nieobsadzona, przez co szansa na znalezienie pracy wzrasta. Zgodnie z przedstawionymi danymi największa szansa na znalezienie pracy występuje w wielkich grupach zawodowych jak: technicy i inny średni personel, siły zbrojne, pracownicy biurowi, rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy oraz operatorzy maszyn i urządzeń. Najmniejsza dostępność miejsc pracy występuje w takich wielkich grupach zawodowych jak: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz pracownicy usług i sprzedawcy.

Tabela 9. Wskaźnik dostępności ofert pracy – wielkie grupy zawodów.

Kod	Wielkie grupy zawodów	Wskaźnik dostępności ofert pracy
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	58,4
0	SIŁY ZBROJNE	15,01
4	PRACOWNICY BIUROWI	11,42
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	9,83
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	6,74
2	SPECJALIŚCI	5,93
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	4,82
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIKI I KIEROWNICY	3,86
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	2,98
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	0

Największe szanse na znalezienie zatrudnienia mają przede wszystkim przedstawiciele takich elementarnych grup zawodowych jak: mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych, robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni, operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych, robotnicy pracujący przy przeładunku towarów, maszyniści kotłów parowych i pokrewni, dekarze, technicy mechanicy, technicy elektronicy i pokrewni oraz elektromechanicy i elektromonterzy.

Tabela 10. Wysoki wskaźnik dostępności ofert pracy – elementarne grupy zawodów.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik dostępności ofert pracy
7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	372
9312	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	200
8341	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	143,5
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	139
8182	Maszyniści kotłów parowych i pokrewni	121
7121	Dekarze	110
3115	Technicy mechanicy	109,2
3114	Technicy elektronicy i pokrewni	105
7412	Elektromechanicy i elektromonterzy	104,5
7318	Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów	86,31
3512	Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	84,67
2635	Specjaliści do spraw społecznych	67
7534	Tapicerzy i pokrewni	62
7112	Murarze i pokrewni	60
7222	Ślusarze i pokrewni	52,91
4412	Listonosze i pokrewni	52
8159	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych gdzie indziej niesklasyfikowani	52

Najmniejsze szanse na znalezienie zatrudnienia mają przede wszystkim przedstawiciele takich elementarnych grup zawodowych jak: lektorzy języków obcych, kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych, planiści produkcyjni, rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych), urzędnicy do spraw podatków, nauczyciele szkół specjalnych, instruktorzy nauki jazdy, lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji, specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr, specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych, bukmacherzy, krupierzy i pokrewni, operatorzy maszyn do prania, kierownicy do spraw produkcji przemysłowej, operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni, organizatorzy konferencji i imprez, pośrednicy pracy i zatrudnienia, sekretarze prawni, operatorzy sieci i systemów komputerowych, pracownicy obsługi płacowej oraz robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych.

Tabela 11. Niski wskaźnik dostępności ofert pracy – elementarne grupy zawodów.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik dostępności ofert pracy
2353	Lektorzy języków obcych	0
1346	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych	0
4322	Planiści produkcyjni	0
3315	Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)	0
3352	Urzędnicy do spraw podatków	0
2352	Nauczyciele szkół specjalnych	0
5165	Instruktorzy nauki jazdy	0
2251	Lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	0
2424	Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr	0
2512	Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych	0
4212	Bukmacherzy, krupierzy i pokrewni	0
8157	Operatorzy maszyn do prania	0
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	0
3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	0
3332	Organizatorzy konferencji i imprez	0
3333	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	0
3342	Sekretarze prawni	0
3513	Operatorzy sieci i systemów komputerowych	0
4313	Pracownicy obsługi płacowej	0
7514	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	0

3. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Stworzenie rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest priorytetowym celem raportu. Klasyfikacja umożliwi poznanie zawodów, na które występuje znaczne zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy, a więc zawodów pożądaných przez pracodawców oraz zawodów nieadekwatnych do potrzeb i wymagań rynku pracy, a także oczekiwań pracodawców. Poniżej przedstawiono informację sygnałną dotyczącą zawodów deficytowych, nadwyżkowych i zrównoważonych w powiecie żagańskim w 2015 roku.

Tabela 12. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie żagańskim - informacja sygnałna - 2015 r.

Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna
DEFICYT	zawód maksymalnie deficytowy	Lektorzy języków obcych
		Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych
		Planiści produkcyjni
		Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)
		Urzędnicy do spraw podatków
	zawód deficytowy	Nauczyciele szkół specjalnych
		Przedstawiciele handlowi
		Operatorzy maszyn do szycia
		Agenci ubezpieczeniowi
		Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)
RÓWNOWAGA	zawód zrównoważony	Operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich
		Technicy archiwistów i pokrewni
		Kierowcy samochodów ciężarowych
NADWYŻKA	zawód nadwyżkowy	Konstruktorzy i krojczowie odzieży
	zawód maksymalnie nadwyżkowy	Pracownicy domowej opieki osobistej
		Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni
		Mechanicy precyzyjni
		Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni
		Takielarze i monterzy konstrukcji linowych

3.1. Zawody deficytowe w powiecie żagańskim w 2015 roku.

W obowiązującej metodologii zakłada się, iż **zawody deficytowe** charakteryzują się większą liczbą dostępnych ofert pracy niż wynosi średni stan bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. Dodatkowo wskazane jest, aby w takim zawodzie odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany, a odpływ bezrobotnych powinien przewyższać ich napływ (bądź był równy) w danym okresie sprawozdawczym. Zawody **maksymalnie**

deficytowe wyróżniają się brakiem bezrobotnych tj. wskaźnik dostępności oferty pracy wynosi zero. W 2015 roku w powiecie żagańskim odnotowano sześć elementarnych grup zawodów elementarnych o maksymalnym wskaźniku deficytu: lektorzy języków obcych, kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych, pianiści produkcyjni, rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych), urzędnicy do spraw podatków oraz nauczyciele szkół specjalnych oraz instruktorzy nauki jazdy.

Tabela 13. Elementarne grupy zawodów maksymalnie deficytowych.

Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba dostępnych ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy (%)
2353	Lektorzy języków obcych	3	0,00	0,00
1346	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych	1		0,00
4322	Pianiści produkcyjni	1	0,00	0,00
3315	Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)	1		0,00
3352	Urzędnicy do spraw podatków	1	100,00	100,00
2352	Nauczyciele szkół specjalnych	0	0,00	0,00

W poniższej tabeli zaprezentowano elementarne grupy zawodów najbardziej deficytowych – od najmniejszej wartości wskaźnika dostępności ofert pracy. W 2015 roku w powiecie żagańskim odnotowano cztery zawody deficytowe: przedstawiciele handlowi, operatorzy maszyn do szycia, agenci ubezpieczeniowi oraz specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych).

Tabela 14. Ranking elementarnych zawodów deficytowych w 2015 roku.

Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
3322	Przedstawiciele handlowi	3,83	14,08	0,27	0,00	1,25	50,00	0,00
8153	Operatorzy maszyn do szycia	0,25	0,75	0,33		1,00	22,22	0,00
3321	Agenci ubezpieczeniowi	1,25	2,50	0,50			100,00	0,00
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	2,00	3,67	0,55	0,00	1,17	61,54	53,85

3.2. Zawody zrównoważone w powiecie żagańskim w 2015 roku.

Zgodnie z nową metodologią opracowania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przyjęto, że **zawody zrównoważone** odznaczają się zbliżoną liczbą bezrobotnych i dostępnych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym. Dodatkowo wskazane jest, aby w takim zawodzie odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany, a odpływ bezrobotnych powinien przewyższać ich napływ (bądź być równy) w danym okresie sprawozdawczym. W 2015 roku w powiecie żagańskim odnotowano trzy elementarne zawody zrównoważone: technicy archiwiści i pokrewni, operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich oraz kierowcy samochodów ciężarowych. Warto zauważyć, że według danych statystycznych wymienione zawody należą do grupy zawodów zrównoważonych, jednak szczegółowe analizy wykazują, że zawody te należą do zawodów deficytowych na lokalnym rynku pracy.

Tabela 15. Ranking elementarnych zawodów zrównoważonych w 2015 roku.

Kod	Elementarna grupa zawodów	Średnio - miesięczna liczba bezrobotnych	Średnio - miesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+ OHP+ EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
4414	Technicy archiwiści i pokrewni	0,17	0,17	1,00	100,00	100,00
8152	Operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich	0,42	0,42	1,00	80,00	0,00
8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	17,50	17,33	1,01	0,00	0,00

3.3. Zawody nadwyżkowe w powiecie żagańskim w 2015 roku.

Zawody nadwyżkowe odznaczają się przewagą liczebną bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy, bezrobociem długotrwałym powyżej mediany oraz niskim odpływem netto (wyższy napływ niż odpływ) bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. **Zawody maksymalnie nadwyżkowe** to takie, dla których nie ma żadnych ofert pracy tj. wskaźnik dostępności oferty pracy nie przyjmuje żadnych wartości. W 2015 roku zanotowano pięć zawodów maksymalnie nadwyżkowych: pracownicy domowej opieki osobistej, operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni, mechanicy precyzyjni, robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni oraz takielarze i monterzy konstrukcji linowych.

Tabela 16. Elementarne grupy zawodów maksymalnie nadwyżkowych.

Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba dostępnych ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy (%)
5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	7	0,00	0,00
8156	Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni	5	0,00	0,00
7311	Mechanicy precyzyjni	3	0,00	0,00
7133	Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	3	0,00	0,00
7215	Takielarze i monterzy konstrukcji linowych	1	0,00	0,00

W poniższej tabeli zaprezentowano elementarne grupy zawodowe najbardziej nadwyżkowe – od największej wartości wskaźnika dostępności oferty pracy. W 2015 roku odnotowano tylko jeden zawód nadwyżkowy w powiecie żagańskim: konstruktorzy i krojczowie odzieży.

Tabela 17. Ranking elementarnych zawodów nadwyżkowych w 2015 roku.

Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+ OHP+ EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
7532	Konstruktorzy i krojczowie odzieży	7,25	0,58	12,43	71,43	0,86	57,14	57,14

4. Analiza umiejętności i uprawnień.

Następna część opracowania związana jest z analizą umiejętności i uprawnień na lokalnym rynku pracy, która została zaprezentowana z punktu widzenia popytowej strony. W ramach opracowania powinny zostać przedstawione uprawnienia, które są najczęściej posiadane przez bezrobotnych - posiada je najwyższy odsetek bezrobotnych (niestety ze względu na brak danych dotyczących uprawnień posiadanych przez osoby bezrobotne – informacji o podażowej stronie rynku pracy w ramach wielkich grup zawodowych nie przedstawiono powyższych danych) oraz umiejętności i uprawnienia, które są najczęściej wymagane przez pracodawców w ofertach pracy - stanowią najwyższy odsetek ofert pracy, w których są wymagane. Analiza umiejętności i uprawnień przedstawiona została w powiązaniu z zawodami, co umożliwi wskazanie niedopasowań w strukturze kwalifikacyjno-zawodowej osób bezrobotnych. Skorelowanie popytu i podaży na umiejętności i uprawnienia na lokalnym rynku pracy w podziale na wielkie grupy zawodów pozwoli ocenić dopasowanie umiejętności i uprawnień osób bezrobotnych w danych grupach zawodów do oczekiwań i potrzeb pracodawców widocznych w ofertach pracy. W przypadku, gdy umiejętności i uprawnienia, które najczęściej posiadają bezrobotni zarejestrowani w PUP w Żaganiu pokrywają się z tymi, których oczekują pracodawcy zachodzi równowaga na rynku pracy w tym aspekcie. W sytuacji, gdy w wyniku przeprowadzonej analizy danych, umiejętności i uprawnienia poszukiwane przez pracodawców w ofertach pracy okażą się inne, niż umiejętności posiadane przez bezrobotnych w danej grupie zawodów, możemy mówić o niedopasowaniu struktury kwalifikacyjno-zawodowej na badanym rynku pracy. Poniżej przedstawione zostały umiejętności i uprawnienia posiadane przez osoby bezrobotne oraz umiejętności i uprawnienia oczekiwane przez pracodawców względem wielkich grup zawodów w 2015 roku. Dane przedstawione zostały za pomocą odsetka bezrobotnych wyliczanych jako iloraz stanu bezrobotnych z danym uprawnieniem w ramach wielkiej grupy zawodów do całkowitego stanu bezrobotnych w ramach wielkiej grupy zawodów oraz odsetka ofert pracy, który liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagane do całkowitego napływu ofert pracy w ramach danej wielkiej grupy zawodów (oferty pracy z PUP w Żaganiu oraz oferty pracy dostępne w Internecie). Poniżej przedstawiona została tabela z uprawnieniami posiadanymi przez

bezrobotnych oraz umiejętności i uprawnienia wymagane w ofertach pracy – oczekiwania lokalnych pracodawców wobec kandydatów do pracy.

Tabela 18. Umiejętności i uprawnienia według wielkich grup zawodów w 2015 roku.

Kod grupy zawodów	Wielka grupa zawodów	STRONA PODAŻOWA RYNKU PRACY		STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
		Umiejętności posiadane przez bezrobotnych	Odsetek bezrobotnych (%)*	Umiejętności wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%)**
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY			Komunikacja ustna/komunikatywność	38,46
				Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	36,54
				Wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	34,62
				Planowanie i organizacja pracy własnej	7,69
				Zarządzanie ludźmi/przywództwo	7,69
2	SPECJALIŚCI	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	1,74	Planowanie i organizacja pracy własnej	38,52
		Współpraca w zespole	1,74	Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	34,43
		Komunikacja ustna/komunikatywność	1,16	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	26,23
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,58	Wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	24,59
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,58	Komunikacja ustna/komunikatywność	22,95
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	Współpraca w zespole	0,97	Planowanie i organizacja pracy własnej	26,05
		Komunikacja ustna/komunikatywność	0,73	Komunikacja ustna/komunikatywność	17,23
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,49	Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	13,87

				Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	10,08
				Wywieranie wpływu	9,66
4	PRACOWNICY BIUROWI	Współpraca w zespole	2,94	Komunikacja ustna/ komunikatywność	54,84
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	2,21	Współpraca w zespole	41,94
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	1,47	Wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	41,94
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,47	Znajomość języków obcych	41,94
		Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,74	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	19,35
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,08	Komunikacja ustna/ komunikatywność	53,09
		Współpraca w zespole	0,75	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	40,74
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	0,54	Wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	33,33
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,11	Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	20,99
		Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,11	Wywieranie wpływu	12,35
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,96		
		Współpraca w zespole	0,96		
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	Współpraca w zespole	1,25		
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,48		

		Komunikacja ustna/ komunikatywność	0,38		
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,19		
		Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,19		
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,21	Planowanie i organizacja pracy własnej	40,00
		Współpraca w zespole	0,81	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	20,00
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	0,81	Komunikacja ustna/ komunikatywność	20,00
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,40	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	20,00
				Współpraca w zespole	20,00
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,54	Komunikacja ustna/ komunikatywność	92,86
		Współpraca w zespole	0,27	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	92,86
				Współpraca w zespole	92,86
				Planowanie i organizacja pracy własnej	7,14
				Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,14

Dodatkowym aspektem związanym z analizą umiejętności i uprawnień w podziale na wielkie grupy zawodów jest badanie cech grupy osób bezrobotnych bez zawodu. Grupę tą można scharakteryzować według posiadanego wykształcenia, czy też posiadanych umiejętności i uprawnień. Poniżej przedstawiony został procentowy udział osób bezrobotnych z danym poziomem wykształcenia, uprawnieniem lub umiejętnością w stosunku do ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych bez zawodu. Na koniec 2015 roku w PUP w Żaganiu

zarejestrowane były 446 osób bezrobotnych bez zawodu, co stanowiło 11,6% ogólnej liczby wszystkich zarejestrowanych osób bezrobotnych. Zdecydowanie największa liczba osób bezrobotnych bez zawodu posiadała wykształcenie gimnazjalne i poniżej – 262 osoby, co stanowiło 21,3% ogólnej liczby osób bezrobotnych z takim poziomem wykształcenia. Znaczna liczba osób bezrobotnych bez zawodu zarejestrowanych na koniec 2015 roku w PUP w Żaganiu – 78 posiada wykształcenie średnie ogólnokształcące, co stanowi 22,7% ogólnej liczby osób bezrobotnych posiadających taki poziom wykształcenia.

Tabela 19. Bezrobotni bez zawodu w 2015 roku

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym bezrobotni bez zawodu	Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)*
Ogółem	3 855	446	11,57%
wg poziomu wykształcenia:			
gimnazjalne i poniżej	1 227	262	21,35%
zasadnicze zawodowe	1 185	29	2,45%
średnie ogólnokształcące	343	78	22,74%
policealne i średnie zawodowe	833	66	7,92%
wyższe	267	11	4,12%
wg typu ukończonej szkoły:			
zasadnicza szkoła zawodowa	453	30	6,62%
technikum	642	58	9,03%
liceum ogólnokształcące	149	45	30,20%
liceum profilowane	2	1	50,00%
technikum uzupełniające	2	2	100,00%
liceum uzupełniające	33	5	15,15%
szkoła policealna	52	3	5,77%
wyższa	192	10	5,21%

5. Analiza rynku edukacyjnego.

Szczegółowa analiza rynku edukacyjnego na obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Żaganiu jest uzupełnieniem i rozszerzeniem szczegółowych danych dotyczących deficytu lub też nadwyżki w danym zawodzie dokonanej na podstawie metody rankingowej. Informacje o liczbie uczniów kończących edukację w danym zawodzie oraz liczbie absolwentów szkół stanowią niezwykle ważną informację umożliwiającą określenie kierunków szkoleń dla bezrobotnych oraz korekty poziomu i struktury treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym.

5.1. Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych.

Celem przedstawionej analizy jest uzyskanie pełnej informacji o rynku edukacyjnym, w tym o potencjalnym zasobie siły roboczej wchodzącej na rynek pracy. Prezentowane analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych z uwzględnieniem liczby uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych, będących potencjalnym zasobem siły roboczej ukazują, które zawody zmieniają siłę i natężenie deficytu bądź nadwyżki. Takie analizy pozwolą odpowiedzieć na pytanie, czy deficyt bądź nadwyżka występująca na rynku w najbliższym czasie zwiększy się, czy też ulegnie redukcji. Uzyskane informacje są bardzo ważne, ponieważ umożliwią wskazanie, czy szkolenie osób bezrobotnych w danych zawodach ma sens ze względu na możliwość zbilansowania deficytu poprzez pojawienie się na lokalnym rynku pracy absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w danym zawodzie deficytowym. Z drugiej strony, przy stałym zapotrzebowaniu pracodawców – popytowej strony na rynku i stałym dopływie na rynek pracy absolwentów w danym zawodzie może wystąpić wzrost bezrobocia. W przypadku zawodów nadwyżkowych, relatywnie duża liczba uczniów ostatnich klas, mogących podjąć zatrudnienie, przy niezmiennych warunkach po popytowej stronie rynku pracy, może przyczynić się do wzrostu bezrobocia w omawianym zawodzie. Wyklucza to również zasadność przeprowadzania szkoleń w obrębie uprawnień niezbędnych do wykonywania danego zawodu. Źródło informacji do opisywanej analizy stanowią dane pochodzące z Systemu Informacji Oświatowej MEN o liczbie uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych zawodów i specjalności. Poniżej przedstawiono uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów deficytowych, nadwyżkowych i zrównoważonych.

Tabela 20. Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych w 2015 roku.

Zawody deficytowe

Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
1346	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych	0
2352	Nauczyciele szkół specjalnych	0
2353	Lektorzy języków obcych	0
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	0
3315	Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)	0
3321	Agenci ubezpieczeniowi	0

3322	Przedstawiciele handlowi	0
3352	Urzędnicy do spraw podatków	0
4322	Planiści produkcyjni	0
8153	Operatorzy maszyn do szycia	0

Zawody nadwyżkowe

Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	0
7133	Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	0
7215	Takielarze i monterzy konstrukcji linowych	0
7311	Mechanicy precyzyjni	0
7532	Konstruktorzy i krojczowie odzieży	0
8156	Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni	0

Zawody zrównoważone

Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
4414	Technicy archiwisci i pokrewni	0
8152	Operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich	0
8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	0

5.2. Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.

Według danych pozyskanych z Systemu Informacji Oświatowej liczba absolwentów na koniec grudnia 2015 roku łączna liczba absolwentów wynosiła 449 osób. Największa liczba absolwentów ukończyła liceum ogólnokształcące – 262 osób. Technikum ukończyło 124 absolwentów, zasadniczą szkołę zawodową 60 absolwentów, natomiast szkołę przysposabiającą do pracy 3 absolwentów. W 2015 roku egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe zdały 184 osoby. Na koniec grudnia 2015 roku w ewidencji PUP w Żaganiu zarejestrowanych było 113 bezrobotnych absolwentów. Niezwykle ważnym miernikiem służącym do identyfikacji elementarnych grup zawodów/kierunków nauki i szkół, w których absolwenci mają trudności ze znalezieniem pracy jest wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów:

$$WBA_t^k = \frac{BA_t^k}{A_{t-1}^k} * 100,$$

gdzie:

BA_t^k liczba bezrobotnych absolwentów według elementarnych grup zawodów/ kierunku nauki bądź typu szkoły (zasadnicza zawodowa, średnia ogólnokształcąca, średnia zawodowa i policealna, wyższa) bądź nazwy szkoły/uczelni – stan na koniec grudnia/maja.

A_{t-1}^k liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych/wyższych według elementarnych grup zawodów/kierunku nauki bądź typu szkoły (zasadnicza zawodowa, średnia ogólnokształcąca, średnia zawodowa i policealna, wyższa) bądź nazwy szkoły/uczelni – stan za poprzedni rok szkolny/akademicki.

Powyższy wskaźnik informuje, jaki odsetek absolwentów w elementarnej grupie zawodów/ kierunku nauki/szkoły k stanowią bezrobotni absolwenci w elementarnej grupie zawodów/ kierunku nauki/szkoły k (w%). Miernik przyjmuje wartości od 0% (oznacza brak bezrobotnych wśród absolwentów według wybranej specyfikacji) do 100% (sytuacja, w której każdy absolwent w elementarnej grupie zawodów/kierunku nauki/szkoły k jest zarejestrowany jako bezrobotny). Im niższe wskaźnik przyjmuje wartości, tym daną grupę elementarną zawodów/ kierunek nauki/szkołę można uznać za bardziej dostosowaną do potrzeb lokalnego rynku pracy, gdyż jej absolwenci znajdują zatrudnienie w ciągu 6 lub 11 miesięcy od ukończenia szkoły. Powyższa analiza ma na celu sprawdzenie, w jakim stopniu kompetencje i wiedza uzyskane w trakcie nauki zabezpieczają absolwentów przed koniecznością długotrwałego pozostawania w rejestrach urzędów pracy jako osoby bezrobotne.

Uwzględniając wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów wynika, że najtrudniejsza sytuacja dotyczy absolwentów zasadniczych szkół zawodowych. Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów w przypadku absolwentów zasadniczych szkół zawodowych wynosił na koniec grudnia 2015 roku – 45,0%. Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów technikum wynosił na koniec grudnia 2015 roku – 38,7%. Najniższe wartości wskaźnik przyjmował na koniec grudnia 2015 roku w przypadku absolwentów liceum ogólnokształcącego – 10,3%.

Tabela 21. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2015 roku.

Typ szkoły	Liczba absolwentów w 2015 roku		Liczba bezrobotnych absolwentów	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)
	Ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia 2015 roku	stan na koniec grudnia 2015 roku
zasadnicza szkoła zawodowa	60	60	27	45,00%
szkoła przysposabiająca do pracy	3		0	
technikum	124	124	48	38,71%
liceum ogólnokształcące	262		27	10,31%
liceum profilowane			2	
liceum uzupełniające			1	
szkoła policealna			8	

W 2015 roku największa liczba absolwentów ukończyła takie szkoły ponadgimnazjalne jak: Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Henrykowie – 100 absolwentów, Niepubliczna Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Wiechlicach – 50, Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Żaganiu Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Zielonej Górze – 40 oraz Zasadnicza Szkoła Zawodowa Im. Gen Władysława Andersa w Zespole Szkół Tekstylny - Handlowych w Żaganiu – 17. Największa liczba zarejestrowanych bezrobotnych według danych na koniec grudnia 2015 roku to absolwenci takich szkół jak: Uniwersytet Zielonogórski – 21 bezrobotnych absolwentów, Zasadnicza Szkoła Zawodowa – 13 bezrobotnych absolwentów, Technikum – 10 bezrobotnych absolwentów oraz Zasadnicza Szkoła Zawodowa Im. Gen Władysława Andersa w Zespole Szkół Tekstylny - Handlowych w Żaganiu – 9 bezrobotnych absolwentów. Najtrudniejszą sytuację na rynku pracy będą mieli absolwenci szkół wśród, których odnotowano najwyższy wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów: Zasadnicza Szkoła Zawodowa im. Gen Władysława Andersa w Zespole Szkół Tekstylny - Handlowych w Żaganiu – 150,0%, Zasadnicza Szkoła Zawodowa - 20,0%, Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Żaganiu Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Zielonej Górze – 20,0% oraz Liceum Ogólnokształcące – 17,3%.

Tabela 22. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według ostatnio ukończonej szkoły w 2015 roku

Nazwa szkoły	Liczba absolwentów w 2015 roku		Liczba bezrobotnych absolwentów	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	koniec grudnia 2015 roku	koniec grudnia 2015 roku
ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA W HENRYKOWIE	100	1	0	1
NIEPUBLICZNA ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA W WIECHLICACH	50	0	0	1
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH W ŻAGANIU ZAKŁADU DOSKONAŁENIA ZAWODWEGO W ZIELONEJ GÓRZE	40	0	1	2
ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA IM. GEN. WŁADYSŁAWA ANDERSA W ZESPOLE SZKÓŁ TEKSTYLNO - HANDLOWYCH W ŻAGANIU	17	3	9	1
TECHNIKUM W HENRYKOWIE	9	5	3	2
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE	6	0	9	3
ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA	5	11	13	3
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. BOLESŁAWA CHROBREGO W SZPROTAWIE	3	0	3	3
TECHNIKUM	3	79	10	5
TECHNIKUM IM. GEN. WŁADYSŁAWA ANDERSA W ZESPOLE SZKÓŁ TEKSTYLNO-HANDLOWYCH W ŻAGANIU	2	22	3	1
AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO WE WROCŁAWIU	0	0	1	3
DOLNOŚLĄSKA SZKOŁA WYŻSZA WE WROCŁAWIU	0	0	1	1
DOLNOŚLĄSKA WYŻSZA SZKOŁA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNIKI W POLKOWICACH	0	0	1	0
DWULETNI POLICEALNA SZKOŁA "ŻAK"	0	0	2	0
KOLEGIUM KRÓLEWSKIE - LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH W ŻAGANIU	0	0	0	0
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. GEN. WŁADYSŁAWA ANDERSA W ZESPOLE SZKÓŁ TEKSTYLNO HANDLOWYCH W ŻAGANIU	0	0	1	0
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH	0	0	4	1

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH "ALFA PLUS" WE WROCŁAWIU	0	0	0	1
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH SCE W GOZDNICY	0	0	2	6
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH W GŁOGOWIE	0	0	0	1
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH W ZESPOLE SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH W ŻAGANIU	0	0	0	0
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. STEFANA BANACHA W ZESPOLE SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH W ŻAGANIU	0	0	0	0
LICEUM PROFILOWANE DLA DOROSŁYCH	0	0	0	0
MEDYCZNE STUDIUM ZAWODOWE IM. MARIII SKŁODOWSKIEJ-CURIE	0	0	1	1
NIEPUBLICZNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH W SZCZECINIE	0	0	1	1
OGÓLNOKSZTAŁCĄCE LICEUM UZUPEŁNIAJĄCE	0	0	3	0
PAŃSTWOWA SZKOŁA MUZYCZNA I ST. IM. HENRYKA WIENIAWSKIEGO W ŻAGANIU	0	0	0	0
PAŃSTWOWA SZKOŁA MUZYCZNA I ST. W SZPROTAWIE	0	0	0	0
PAŃSTWOWA SZKOŁA MUZYCZNA II ST. W ŻAGANIU	0	0	0	0
PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA IM. WITELONA W LEGNICY	0	0	3	0
PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA W GŁOGOWIE	0	0	1	1
POLICEALNA SZKOŁA CENTRUM NAUKI I BIZNESU "ŻAK" W ŻAGANIU	0	0	0	0
POLICEALNA SZKOŁA DETEKTYWÓW I PRACOWNIKÓW OCHRONY W GŁOGOWIE	0	0	1	0
POLICEALNA SZKOŁA DETEKTYWÓW I PRACOWNIKÓW OCHRONY W ŻARACH	0	0	0	1
POLICEALNA SZKOŁA ZAWODOWA "EUREKA" W ŻARACH	0	0	6	2
POLICEALNE STUDIUM PSKK	0	0	0	2
POLITECHNIKA WROCŁAWSKA	0	0	2	1
PRYWATNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH "TWOJA SZKOŁA".	0	0	3	0
PUBLICZNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH W ZESPOLE SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH NR 2	0	0	0	1
SPOŁECZNA AKADEMIA NAUK W ŁODZI	0	0	1	0
SPOŁECZNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH	0	0	0	0

SZKOŁA GŁÓWNA SŁUŻB SPOŁECZNYCH KOLEGIUM KRÓLEWSKIE W ŻAGANIU	0	0	0	0
SZKOŁA POLICEALNA	0	0	6	5
SZKOŁA SPECJALNA PRZYSPOSABIAJĄCA DO PRACY	0	0	0	0
SZKOŁA SPECJALNA PRZYSPOSABIAJĄCA DO PRACY W SPECJALNYM OŚRODKU SZKOLNO WYCHOWAWCZYM W ŻAGANIU	0	0	0	0
TECHNIKUM IM. WŁODZIMIERZA KRUKOWSKIEGO	0	0	4	0
TECHNIKUM INFORMATYCZNE	0	0	0	0
TECHNIKUM MECHANICZNE PO ZASADNICZEJ SZKOLE ZAWODOWEJ	0	0	1	0
TECHNIKUM NR 1	0	0	0	1
TECHNIKUM NR 2	0	0	1	0
TECHNIKUM NR 3	0	0	2	0
TECHNIKUM NR 4	0	0	3	1
TECHNIKUM UZUPEŁNIAJĄCE W HENRYKOWIE	0	0	0	0
UNIwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu	0	0	2	2
UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	0	0	0	1
UNIwersytet Jagielloński w Krakowie	0	0	1	0
UNIwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu	0	0	1	0
UNIwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu	0	0	3	0
UNIwersytet Wrocławski	0	0	8	3
UNIwersytet Zielonogórski	0	0	21	19
UZUPEŁNIAJĄCE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE W ZESPOLE SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH NR 5	0	0	0	1
WYŻSZA SZKOŁA BANKOWA WE Wrocławiu	0	0	4	1
WYŻSZA SZKOŁA BEZPIECZEŃSTWA W POZNANIU	0	0	1	0
WYŻSZA SZKOŁA FIZJOTERAPII WE Wrocławiu	0	0	0	1
ZAO CZNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE "COSINUS" W ZIELONEJ GÓRZE	0	0	0	2
ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA "ŻAK"	0	0	1	0
ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 3 W GUBINIE	0	0	0	0

ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 4	0	0	2	0
ŁUŻYCKA WYŻSZA SZKOŁA HUMANISTYCZNA IM. JANA BENEDYKTA SOLFY W ŻARACH	0	0	3	0

Kolejnym elementem analizy sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych/ wyższych na rynku pracy jest obliczenie wskaźnika frakcji absolwentów wśród bezrobotnych. Kalkulacja tego wskaźnika ma na celu wskazanie jak wysoki jest odsetek bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów (w przypadku absolwentów szkół ponadgimnazjalnych) bądź w danym kierunku kształcenia (w przypadku absolwentów szkół wyższych). Postać matematyczna opisywanego miernika przedstawia się następująco:

$$WAB_t^k = \frac{BA_t^k}{B_t^k} * 100$$

gdzie:

BA_t^k liczba bezrobotnych absolwentów w elementarnej grupie zawodów k (kierunku kształcenia) stan na koniec grudnia roku poprzedzającego i maja danego roku

B_t^k liczba bezrobotnych ogółem w grupie zawodów k (kierunku kształcenia) – stan na koniec grudnia roku poprzedzającego i maja danego roku.

Wskaźnik informuje, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k (kierunku kształcenia) stanowią bezrobotni absolwenci (w%). Miernik przyjmuje wartości od 0% (brak absolwentów wśród bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów/kierunku kształcenia k) do 100% (sytuacja, w której każdy bezrobotny w opisywanej elementarnej grupie zawodów/kierunku kształcenia to bezrobotny absolwent). Wskaźnik może wskazywać na łatwość i szybkość znalezienia pracy wśród absolwentów w elementarnej grupie zawodów / kierunku kształcenia k, tj. w jakim stopniu absolwenci zasilają grono bezrobotnych. W 2015 roku w powiecie żagańskim największa liczba absolwentów ukończyła szkoły w zawodzie: spedytorzy i pokrewni – 25 absolwentów, technicy elektronicy i pokrewni – 19, recepcjoniści hotelowi – 18, technicy wsparcia informatycznego i technicznego – 18, kucharze – 13, sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 13, operatorzy urządzeń

teleinformatycznych – 12 oraz mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych – 11 absolwentów. Na koniec grudnia 2015 roku w ewidencji PUP w Żaganiu najwięcej bezrobotnych absolwentów było zarejestrowanych w zawodach: spedytorzy i pokrewni – 5 bezrobotnych absolwentów, sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 5, fryzjerzy – 5, recepcjoniści hotelowi – 2, kucharze – 2, technicy weterynarii – 2, piekarze, cukiernicy i pokrewni – 2 oraz pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu – 2 bezrobotnych absolwentów.

Najwyższy wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów odnotowano na koniec 2015 roku wśród takich elementarnych grupach zawodów jak: fryzjerzy - 50,0%, piekarze, cukiernicy i pokrewni - 50,0%, mechanicy pojazdów samochodowych - 50,0%, sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) - 38,5%, technicy weterynarii - 25,0% oraz spedytorzy i pokrewni - 20,0%. Najwyższy wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych na koniec grudnia 2015 roku wystąpił w takich elementarnych grupach zawodów jak: technicy weterynarii - 100,0%, monterzy i serwisanci instalacji i urządzeń teleinformatycznych - 100,0%, monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych - 100,0%, opiekunowie dziecięcy - 100,0%, opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy zajmujący się zwierzętami - 100,0%, posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy - 100,0%, technicy elektrycy - 100,0%, technicy farmaceutyczni - 100,0%, pomocniczy personel medyczny - 50,0% oraz spedytorzy i pokrewni - 45,4%.

Tabela 23. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według elementarnej grupy zawodów na koniec grudnia 2015 roku.

Nazwa elementarnej grupy zawodów	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym		Liczba bezrobotnych absolwentów	Liczba bezrobotnych	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy	koniec grudnia 2015 r.	koniec grudnia 2015 r.	koniec grudnia 2015 r.	koniec grudnia 2015 r.
Spedytorzy i pokrewni	25	25	5	11	20,00%	45,45%
Technicy elektrycy i pokrewni	19	19	0	2	0,00%	0,00%
Recepcjoniści hotelowi	18	18	2	6	11,11%	33,33%
Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	18	18	0	12	0,00%	0,00%
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	13	13	5	97	38,46%	5,15%
Kucharze	13	13	2	110	15,38%	1,82%

Operatorzy urządzeń teleinformatycznych	12	12	0	0		
Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	11	11	0	54	0,00%	0,00%
Fryzjerzy	10	10	5	24	50,00%	20,83%
Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	10	10	1	21	10,00%	4,76%
Technicy mechanicy	10	10	0	20	0,00%	0,00%
Technicy weterynarii	8	8	2	2	25,00%	100,00%
Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	6	6	0	32	0,00%	0,00%
Piekarze, cukiernicy i pokrewni	4	4	2	54	50,00%	3,70%
Technicy rolnictwa i pokrewni	4	4	0	3	0,00%	0,00%
Mechanicy pojazdów samochodowych	2	2	1	49	50,00%	2,04%
Elektrycy budowlani i pokrewni	1	1	0	4	0,00%	0,00%
Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu			2	11		18,18%
Dietetycy i żywieniowcy			1	23		4,35%
Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni			1	25		4,00%
Monterzy i serwisanci instalacji i urządzeń teleinformatycznych			1	1		100,00%
Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych			1	1		100,00%
Opiekunowie dziecięcy			1	1		100,00%
Opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy zajmujący się zwierzętami			1	1		100,00%
Pomocniczy personel medyczny			1	2		50,00%
Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy			1	1		100,00%
Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej			1	6		16,67%
Stolarze meblowi i pokrewni			1	23		4,35%
Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych			1	3		33,33%
Technicy budownictwa			1	8		12,50%
Technicy elektrycy			1	1		100,00%
Technicy farmaceutyczni			1	1		100,00%

Ślusarze i pokrewni			1	60		1,67%
Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni			0	15		0,00%
Blacharze			0	2		0,00%
Ceramicy i pokrewni			0	1		0,00%
Chemicy			0	3		0,00%
Cieśle i stolarze budowlani			0	7		0,00%
Dekarze			0	1		0,00%
Doradcy finansowi i inwestycyjni			0	1		0,00%
Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni			0	1		0,00%
Ekonomiści			0	3		0,00%
Elektromechanicy i elektrycy			0	11		0,00%
Formierze odlewniczy i pokrewni			0	2		0,00%
Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni			0	2		0,00%
Hydraulicy i monterzy rurociągów			0	14		0,00%
Kasjerzy i sprzedawcy biletów			0	1		0,00%
Kelnerzy			0	5		0,00%
Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych			0	1		0,00%
Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych			0	1		0,00%
Kosmetyczki i pokrewni			0	4		0,00%
Lakiernicy			0	2		0,00%
Malarze budowlani i pokrewni			0	9		0,00%
Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni			0	7		0,00%
Mechanicy precyzyjni			0	2		0,00%
Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych			0	1		0,00%
Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków			0	1		0,00%

Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych			0	2		0,00%
Murarze i pokrewni			0	41		0,00%
Nauczyciele szkół podstawowych			0	1		0,00%
Ogrodnicy			0	3		0,00%
Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni			0	4		0,00%
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych			0	1		0,00%
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych gdzie indziej niesklasyfikowani			0	3		0,00%
Operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni			0	3		0,00%
Operatorzy maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych			0	2		0,00%
Pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i pokrewne			0	1		0,00%
Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości			0	2		0,00%
Pracownicy obsługi biurowej			0	6		0,00%
Pracownicy ochrony osób i mienia			0	1		0,00%
Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani			0	1		0,00%
Pracownicy usług domowych			0	1		0,00%
Pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej			0	1		0,00%
Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani			0	6		0,00%
Robotnicy obróbki kamienia			0	1		0,00%
Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe			0	1		0,00%
Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym			0	6		0,00%
Robotnicy wykonujący prace proste w			0	1		0,00%

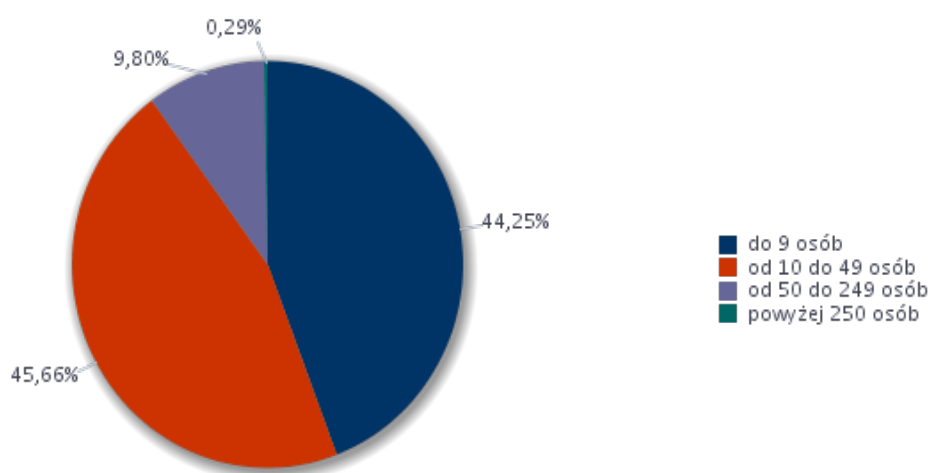
przemysle gdzie indziej niesklasyfikowani						
Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby			0	1		0,00%
Rolnicy upraw mieszanych			0	2		0,00%
Rolnicy upraw polowych			0	6		0,00%
Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów			0	37		0,00%
Spawacze i pokrewni			0	3		0,00%
Specjaliści do spraw reklamy i marketingu			0	1		0,00%
Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji			0	1		0,00%
Szwaczki, hafciarki i pokrewni			0	6		0,00%
Tapicerzy i pokrewni			0	7		0,00%
Technicy leśnictwa			0	2		0,00%
Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni			0	2		0,00%
Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani			0	4		0,00%
Technicy technologii żywności			0	7		0,00%
Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni			0	18		0,00%
Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp			0	2		0,00%

6. Analiza lokalnego rynku pracy na podstawie badania kwestionariuszowego.

Poniższa część monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie żagańskim prezentuje wyniki badań kwestionariuszowych przeprowadzonych wśród przedsiębiorstw zlokalizowanych na obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Żaganiu. Badanie zostało przeprowadzone w ramach monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, zgodnie z metodologią prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy. Badanie zrealizowane zostało na podstawie standaryzowanego kwestionariusza do badania przedsiębiorstw, który stanowił Załącznik nr 1 dokumentu *Ostateczna wersja metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy*. Badanie przeprowadzone zostało techniką wywiadów bezpośrednich telefonicznych wspomaganą komputerowo – CATI. Badaniem zostały objęte podmioty gospodarcze funkcjonujące na lokalnym rynku pracy, zatrudniające przynajmniej jednego pracownika. Operatem losowania do badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw były Bazy Jednostek Statystycznych (BJS) - to baza danych, której podstawą jest rejestr REGON. Wielkość próby do badania została określona na poziomie N=77 podmiotów gospodarczych. Wybrana próba cechowała się reprezentatywnością na poziomie klas wielkości przedsiębiorstw, wyrażoną liczbą zatrudnionych (do 9 osób, od 10 do 49 osób, od 50 do 249 osób oraz 250 osób i więcej). Dobór próby miał charakter warstwowo-losowy. Procedura losowania polega na tym, że najpierw dzielimy populację na podgrupy – zależne od klasy wielkości przedsiębiorstwa, następnie losujemy z każdej warstwy jednostki zbiorowości do badania. Wywiady stanowiące kluczowy materiał badawczy przeprowadzone zostały wśród osób, które podejmują strategiczne decyzje w przedsiębiorstwie, w tym decyzje personalne oraz nadzorują proces zatrudnienia nowych pracowników: właściciele, dyrektorzy lub prezesi przedsiębiorstw, a także osoby decyzyjne z działu kadr lub działu personalnego. Wybór tych osób jako respondentów był naturalny i wynikał z kompetencji, pełnionej funkcji oraz wiedzy, jaką dysponują te osoby. Celem badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw była przede wszystkim analiza sytuacji na lokalnym rynku pracy oraz konstruowanie na tej podstawie prognoz. Badanie dotyczyło popytu na pracę oraz zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności na lokalnym rynku pracy oraz możliwości aktywizacji osób bezrobotnych za pośrednictwem lokalnych pracodawców. Do ważniejszych celów badania przedsiębiorców należało także zbadanie planów zatrudnieniowych pracodawców w kolejnych latach,

określenie charakterystyki wymagań pracodawców wobec przyszłych pracowników oraz metod poszukiwania kandydatów do pracy. Badanie przeprowadzone wśród pracodawców umożliwiło określenie zapotrzebowania lokalnych pracodawców na pracowników o wskazanych umiejętnościach, kwalifikacjach i kompetencjach zawodowych. Badanie ukazało, jakie zawody i kompetencje zawodowe cieszą się mniejszym lub większym zainteresowaniem ze strony pracodawców. Poznanie przyczyn problemów występujących na lokalnym rynku pracy oraz właściwy dobór narzędzi w celu kreowania zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu możliwe jest tylko w przypadku posiadania analizy popytu na pracę. Co więcej skuteczność doboru narzędzi i grup docelowych wymaga regularnego monitorowania sytuacji na rynku pracy. W badaniach brało udział 45,7% przedsiębiorstw zatrudniających od 10 do 49 pracowników, 44,2% pracodawców zatrudniających do 9 pracowników, 9,8% przedsiębiorstw zatrudniających od 50 do 249 pracowników oraz 0,3% firm, które zatrudniają ponad 250 pracowników.

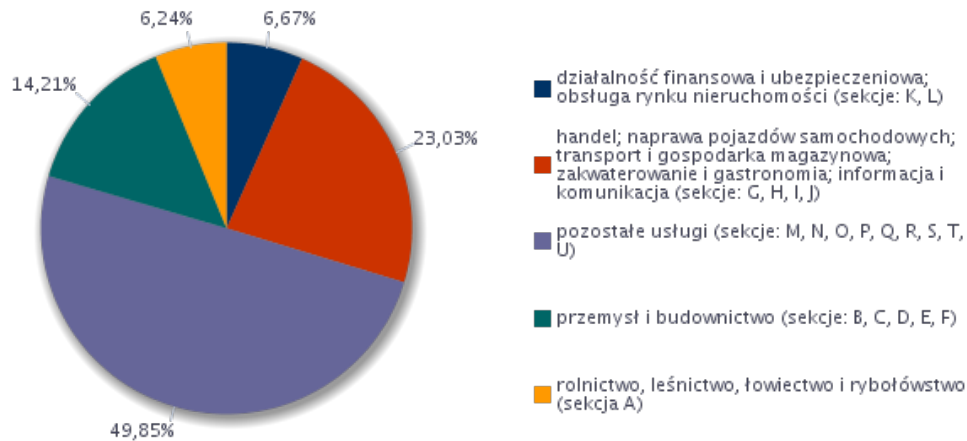
Rysunek 1. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej pod względem liczby zatrudnionych pracowników. (N=77, w%)

Największy odsetek badanych przedsiębiorstw prowadzi działalność w branży: pozostałe usługi (do których zaliczono przedsiębiorstwa z sekcji działalności PKD: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, edukacja, opieka zdrowotna i pomoc społeczna oraz działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją) – 49,8% badanych firm. W branży handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja funkcjonuje – 23,0% ogółu badanych podmiotów.

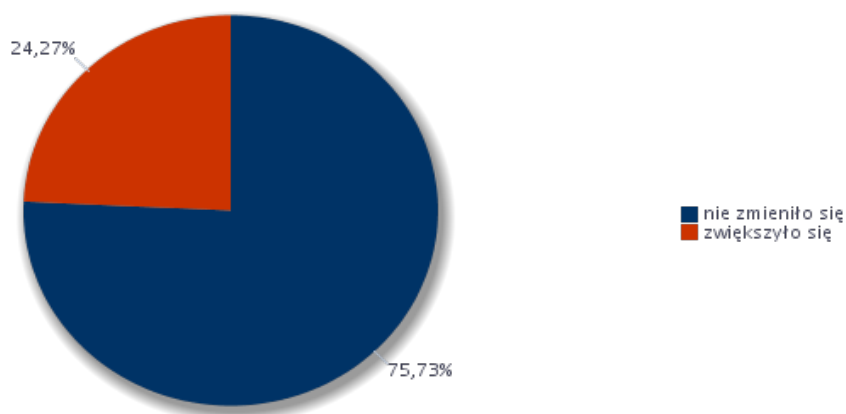
Znaczny odsetek badanych 14,2% prowadzi działalność w branży przemysł i budownictwo. Najmniejszy odsetek generowały podmioty gospodarcze z branży działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości – 6,7% oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybołówstwo – 6,2%.

Rysunek 2. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej według rodzaju działalności (N=77, w %)

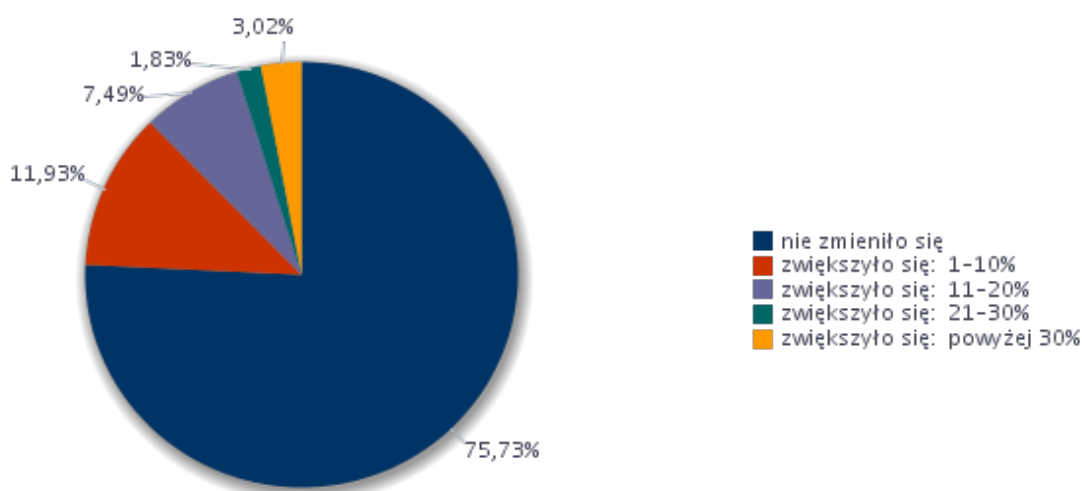
Bardzo ważnym celem badania lokalnych przedsiębiorstw było określenie obecnej sytuacji kadrowej oraz poznanie przepływu zatrudnienia w badanych przedsiębiorstwach. Pierwsze z zagadnień związanych z sytuacją kadrową podmiotów gospodarczych dotyczyło fluktuacji zatrudnienia. Dane, które uzyskane zostały w trakcie badania świadczą o wzroście zatrudnienia w badanych podmiotach. Liczba pracowników w badanym okresie w wielu przedsiębiorstwach zwiększyła się. W okresie od stycznia do października 2015 roku największy odsetek pracodawców – 75,7% utrzymywał w tym okresie taki sam stan zatrudnienia. Co czwarty badany pracodawca w powiecie żagańskim – 24,3% w 2015 roku zwiększył zatrudnienie. Według danych żadna z badanych przedsiębiorstw nie zmniejszyła zatrudnienia. Takie dane oznaczają, że przedsiębiorstwa zlokalizowane w powiecie żagańskim mają relatywnie wysoki potencjał do tworzenia nowych miejsc pracy. Wyniki badania oznaczają stabilną sytuację na lokalnym rynku pracy w kontekście polityki zatrudnieniowej a fluktuacja zatrudnienia w przedsiębiorstwach powiatu żagańskiego charakteryzuje się dodatnim saldem.

Rysunek 3. Struktura zmian w zatrudnieniu w badanych podmiotach gospodarki narodowej w 2015 roku. Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w 2015 roku. (N=77, w %)

Poniżej przedstawiono odsetek przedsiębiorstw, które zadeklarowały zmiany w zatrudnieniu w 2015 roku. Według danych 75,7% pracodawców nie zmieniło stanu zatrudnienia w 2015 roku. Spośród pracodawców, którzy zwiększyli zatrudnienie 11,9% zwiększyło zatrudnienie od 1% do 10%. W przypadku 7,5% pracodawców odnotowano wzrost zatrudnienia od 11% do 20%. Według danych 3,0% badanych pracodawców zwiększyło poziom zatrudnienia o ponad 30%, natomiast 1,8% pracodawców zwiększyło zatrudnienie w przedziale od 21% do 30%.

Rysunek 4. Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w 2015 roku. (N=77, w %)

Poniżej przedstawiona została analiza wskaźnika zatrudnienia netto, który powstał w oparciu o badania kwestionariuszowe przedsiębiorstw. Wskaźniki zatrudnienia netto budowane są w oparciu o warianty odpowiedzi znajdujące się w pytaniach odnoszących się do bieżącej

sytuacji przedsiębiorstw na rynku pracy. Wskaźnik zatrudnienia netto, z punktu widzenia badania przedsiębiorstw, jest obliczany jako różnica frakcji odpowiedzi pozytywnych i negatywnych (po uwzględnieniu wag):

$$WZ = \left(\frac{\sum_{i=1}^P wp_i^a wr_i^a P_i}{\sum_{i=1}^S wp_i^a wr_i^a S_i} - \frac{\sum_{i=1}^N wp_i^a wr_i^a N_i}{\sum_{i=1}^S wp_i^a wr_i^a S_i} \right) * 100,$$

gdzie:

P – liczba odpowiedzi pozytywnych,

N – liczba odpowiedzi negatywnych,

S – liczba obserwacji (łączna liczba przedsiębiorstw w próbie),

i – numer obserwacji, $i=1, \dots, S$,

wp_i^a – waga próby dla i -tej obserwacji,

wr_i^a – waga rozmiaru dla i -tej obserwacji,

P_i – wskazanie pozytywne dla i -tej obserwacji,

N_i – wskazanie negatywne dla i -tej obserwacji,

S_i – suma wszystkich wskazań dla i -tej obserwacji.

Saldo odpowiedzi na dane pytanie diagnostyczne w okresie badawczym przyjmuje wartości od -100 do 100. Wartości ujemne oznaczają pogorszenie sytuacji w przedsiębiorstwie. Im niższa wartość prezentowanych indeksów tym wyższy odsetek firm deklaruje niekorzystne zmiany w obszarze zatrudnienia. Natomiast wartości dodatnie wyliczanych indeksów oznaczają poprawę sytuacji firm na lokalnym rynku pracy. Im wyższa wartość wskaźnika tym wyższy odsetek przedsiębiorstw deklaruje korzystne zmiany w obrębie zatrudnienia. Wartość miernika równa 0 oznacza, że odsetek firm deklarujących poprawę sytuacji jest równy odsetkowi firm sygnalizujących jej pogorszenie.

Wskaźnik zatrudnienia netto ogółem w powiecie żagańskim w 2015 roku był dodatni i wynosił $WZ = 24,27$, co oznacza dodatnie saldo zatrudnieniowe, znacznie większy odsetek pracodawców zwiększył niż redukował zatrudnienie.

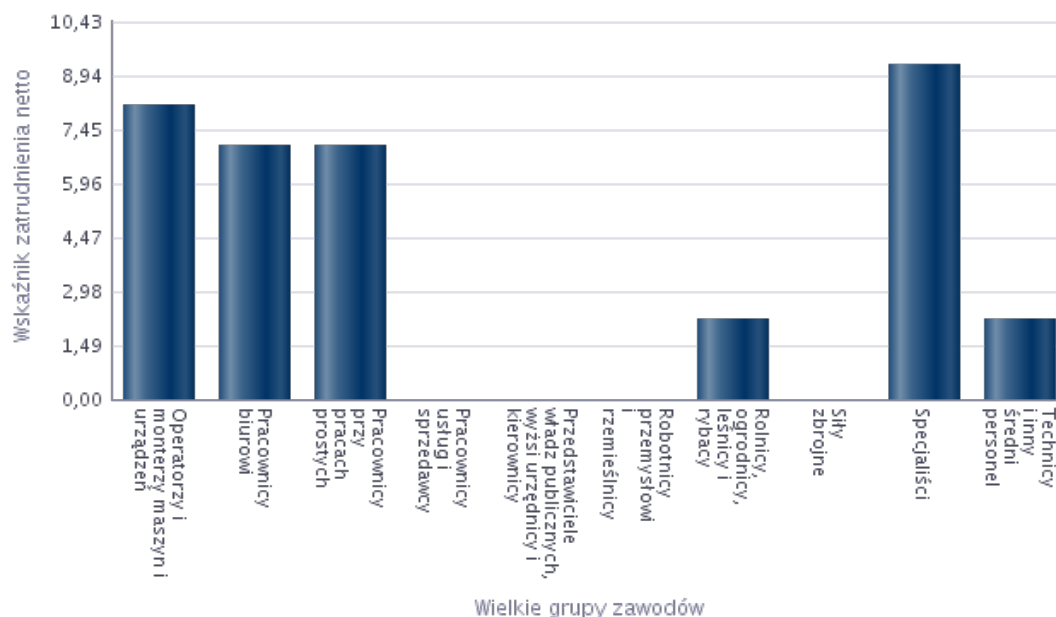
Uwzględniając wielkie grupy zawodowe wynika, że dodatni wskaźnik zatrudnienia netto odnotowany został w takich wielkich grupach zawodowych: specjaliści, operatorzy

i monterzy maszyn i urządzeń, pracownicy biurowi, pracownicy przy pracach prostych, rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy oraz technicy i inny średni personel. Wzrostu zatrudnienia nie odnotowano natomiast w takich wielkich grupach zawodowych jak: pracownicy usług i sprzedawcy, przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz siły zbrojne.

Tabela 24. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2015 roku.

Wielkie grupy zawodów	Wskaźnik zatrudnienia netto
Specjaliści	9,25
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	8,16
Pracownicy biurowi	7,05
Pracownicy przy pracach prostych	7,05
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	2,27
Technicy i inny średni personel	2,27
Pracownicy usług i sprzedawcy	0,00
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0,00
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	0,00
Siły zbrojne	0,00

Rysunek 5. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2015 roku. (N=77, w %)

Pracodawcy, którzy zatrudnili pracowników poproszeni zostali o ocenę przygotowania kandydatów do pracy. Poniżej przedstawiono analizę ogólnego przygotowania do pracy pracowników. Resumując, kandydaci do pracy w powiecie żagańskim zdaniem większości

badanych posiadają odpowiednie umiejętności, kwalifikacje i kompetencje do podjęcia pracy w danym przedsiębiorstwie.

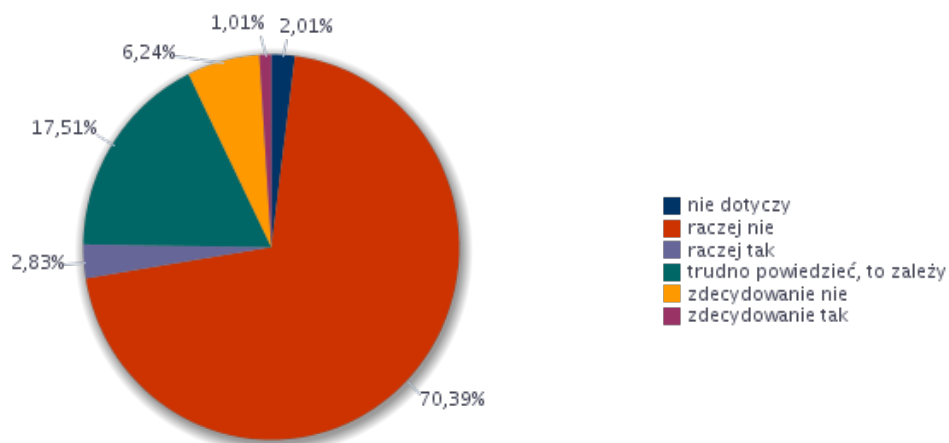
Tabela 25. Analiza oceny przygotowania kandydatów do pracy w zawodach, w których pracodawcy zwiększyli zatrudnienie w badanym roku

Zawód	Wskaźnik struktury odpowiedzi (bardzo dobrze, raczej dobrze)	Wskaźnik struktury odpowiedzi (bardzo źle, raczej źle)	Dobrze vs. źle
Asystent rodziny	100,00%	0,00%	100,00%
Dekarz*	100,00%	0,00%	100,00%
Inżynier rolnictwa	100,00%	0,00%	100,00%
Kierowca samochodu ciężarowego	100,00%	0,00%	100,00%
Kierownik budowy	100,00%	0,00%	100,00%
Księgowy	100,00%	0,00%	100,00%
Magazynier	100,00%	0,00%	100,00%
Mechanik samochodów osobowych	100,00%	0,00%	100,00%
Monter rusztowań	100,00%	0,00%	100,00%
Opiekunka dziecięca*	100,00%	0,00%	100,00%
Piekarz*	100,00%	0,00%	100,00%
Pomocniczy robotnik budowlany	100,00%	0,00%	100,00%
Pozostali nauczyciele szkół podstawowych	100,00%	0,00%	100,00%
Robotnik gospodarczy	100,00%	0,00%	100,00%
Sprzedawca*	100,00%	0,00%	100,00%
Technik prac biurowych*	100,00%	0,00%	100,00%
Tokarz w metalu	100,00%	0,00%	100,00%

Bardzo istotne znaczenie dla całości analizy popytu na pracę w powiecie żagańskim mają opinie przedsiębiorców na temat aktualnej sytuacji na rynku pracy, a w szczególności dostępu do kadry pracowniczej. Według pozyskanych od pracodawców informacji dostępność do kadry pracowniczej w powiecie żagańskim jest odpowiednia. Blisko połowa badanych pracodawców – łącznie 76,6% nie ma problemów ze znalezieniem odpowiednich pracowników, w tym 70,4% wskazało odpowiedź *raczej nie*, natomiast 6,2% *zdecydowanie nie*. Taki odsetek wskazań nie dziwi biorąc pod uwagę lokalny poziom bezrobocia. Należy zwrócić uwagę, iż tylko 3,8% pracodawców ma problemy w zakresie pozyskiwania nowych pracowników. Duży odsetek badanych – 17,5% wskazał odpowiedź *trudno powiedzieć, to zależy*.

Rysunek 6. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w 2015 roku. (N=77, w %)

Kolejne zagadnienie związane z analizą zapotrzebowania pracodawców na pracowników o określonych kwalifikacjach zawodowych dotyczyło wskazania deficytowych zawodów, których zdaniem pracodawców brakuje na lokalnym rynku pracy w powiecie żagańskim – zawodów, w których najtrudniej znaleźć pracowników. Poniżej przedstawiono pełną listę zawodów i stanowisk. Zdaniem pracodawców na lokalnym rynku pracy najbardziej odczuwalny jest brak specjalistów w zawodach oraz posiadających określone umiejętności przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 26. Zawody, w jakich najtrudniej znaleźć odpowiednich kandydatów do pracy.

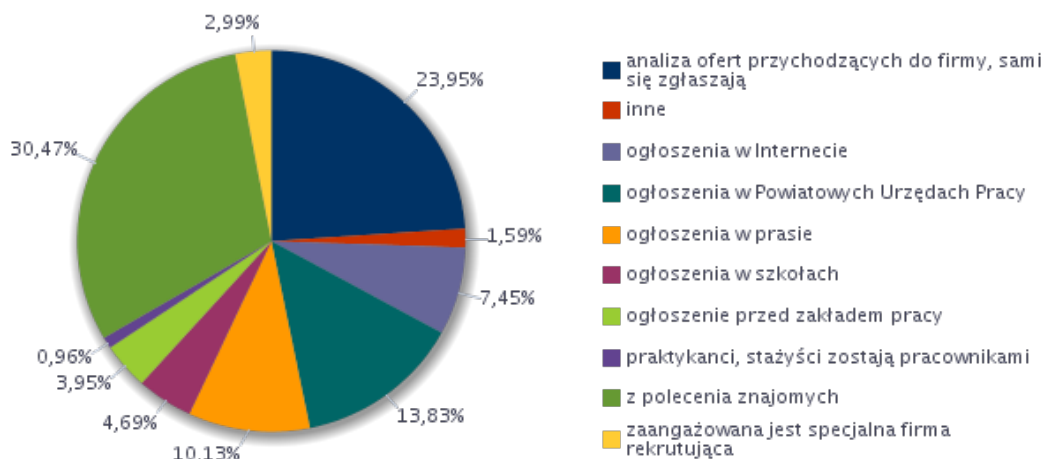
Elementarna grupa zawodów	Brakujące umiejętności i uprawnienia	Odsetek wskazań odpowiedzi „tak”
Ogółem (bez względu na zawód)	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%
	współpraca w zespole	7,69%
	wywieranie wpływu	7,69%
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	5,68%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	5,68%
	wykonywanie obliczeń	5,68%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	5,68%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	3,66%

	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	3,66%
	znajomość języków obcych	3,66%
Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%
	współpraca w zespole	7,69%
	wykonywanie obliczeń	7,69%
	wywieranie wpływu	7,69%
Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%
	współpraca w zespole	7,69%
	wywieranie wpływu	7,69%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	7,69%

Kolejnym ważnym elementem obrazującym lokalny rynek pracy i politykę kadrową stosowaną przez lokalnych pracodawców jest metodologia i strategia poszukiwania pracowników. W systemie pośrednictwa pracy ważną rolę pełni też Powiatowy Urząd Pracy w Żaganiu, dlatego celem badawczym było wskazanie pozycji urzędu pracy w lokalnym systemie rynku pracy. Pracodawcy proszeni byli o wymienienie sposobu rekrutacji najczęściej stosowanego i praktykowanego. Pracodawcy, którzy w ostatnim okresie nie prowadzili działań rekrutacyjnych poproszeni zostali o wskazanie metod rekrutacyjnych, które były kiedykolwiek stosowane. Wyniki badań wskazują, że lokalni pracodawcy najczęściej korzystają z głównie z czterech sposobów rekrutacji. Największy odsetek badanych poszukuje pracowników poprzez sieć znajomych, z polecenia znajomych – 30,5% wskazań. Znaczna grupa pracodawców – 23,9% analizuje dokumenty aplikacyjne kandydatów, którzy sami zgłaszają się do pracy, niezależnie od prowadzonych działań rekrutacyjnych. Dużą popularnością wśród wskazanych metod rekrutacyjnych cieszy się pośrednictwo pracy oferowane przez Powiatowy Urząd Pracy. Według danych 13,8% pracodawców uczestniczących w badaniu korzysta lub korzystało z możliwości zatrudnienia

pracownika lub pracowników za pośrednictwem urzędu pracy. Część pracodawców – 10,3% umieszcza ogłoszenia o pracy w prasie, natomiast 7,4% umieszcza ogłoszenia w Internecie. Pozostałe metody poszukiwania i rekrutowania pracowników są mniej popularne.

Rysunek 7. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw dotyczących sposobu poszukiwania nowych pracowników. (N=77, w %)

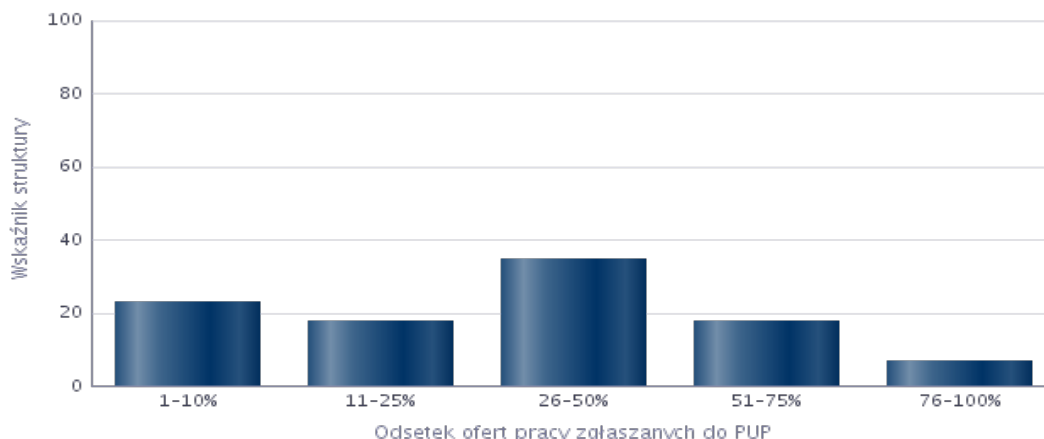

Z usług Powiatowego Urzędu Pracy w Żaganiu w zakresie poszukiwania pracowników korzysta 13,8% pracodawców. Spośród tych przedsiębiorstw 34,6% podmiotów przekazuje do urzędu pracy od 26% do 50% ofert pracy, 23,1% przedsiębiorstw zgłasza do 10% dostępnych ofert pracy, 17,7% badanych firm zgłasza od 11% do 25% wakatów, 17,6% przekazuje od 51% do 75% wszystkich ofert pracy. Mniejszy odsetek badanych podmiotów – 6,9% przekazuje do PUP w Żaganiu od 76% do 100% wszystkich ofert pracy.

Tabela 27. Odsetek ofert pracy zgłaszanych do PUP.

Odsetek ofert pracy zgłaszanych do PUP	Wskaźnik struktury
1-10%	23,1%
11-25%	17,7%
26-50%	34,6%
51-75%	17,6%
76-100%	6,9%

Rysunek 8. Odsetek ofert pracy zgłaszanych do PUP.

Pracodawcy za pośrednictwem urzędu pracy poszukują pracowników w takich zawodach jak: sprzedawca, kierowca samochodu ciężarowego, mechanik samochodów osobowych, pomocniczy robotnik budowlany, tokarz w metalu, pozostali nauczyciele szkół podstawowych oraz ślusarz.

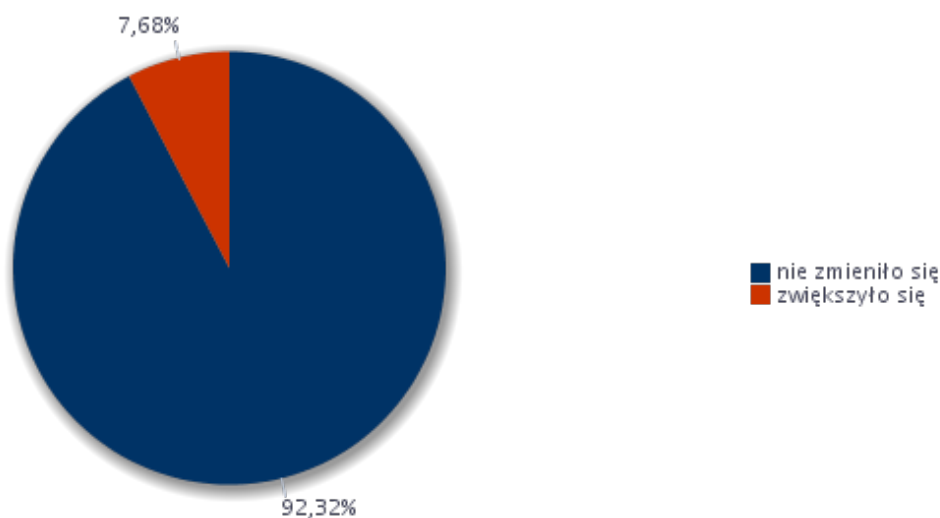
Tabela 28. Zawody, w których pracodawcy najczęściej zgłaszają oferty pracy do Powiatowych Urzędów Pracy.

Zawód	Wskaźnik struktury
Sprzedawca*	11,67%
Kierowca samochodu ciężarowego	5,84%
Mechanik samochodów osobowych	5,84%
Pomocniczy robotnik budowlany	5,84%
Tokarz w metalu	5,84%
Pozostali nauczyciele szkół podstawowych	5,15%
Ślusarz*	5,15%
Bibliotekarz*	4,52%
Technik prac biurowych*	4,52%
Nauczyciel / instruktor praktycznej nauki zawodu	4,47%
Pozostali nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	4,47%
Robotnik gospodarczy	3,84%
Dekarz*	3,21%
Monter stolarki budowlanej	3,21%
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	3,21%

7. Prognozy rynku pracy.

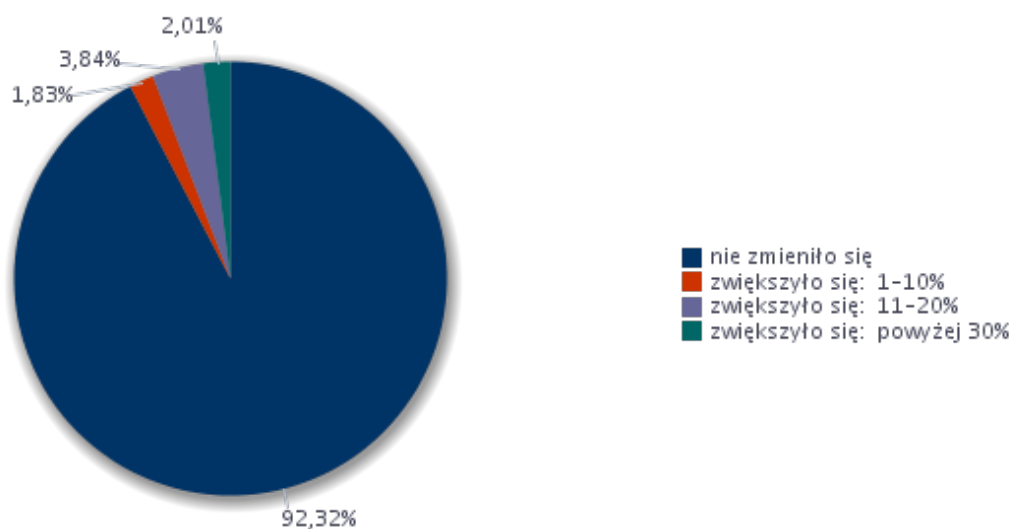
Ostatnia część monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie żagańskim powstała w oparciu o odpowiedzi na wybrane pytania uzyskane w ramach badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw. Prognozy rynku pracy dotyczą przede wszystkim działań podejmowanych przez przedsiębiorstwa w zakresie polityki zatrudnieniowej. Jak wskazano wcześniej fluktuacja zatrudnienia w przedsiębiorstwach powiatu żagańskiego charakteryzowała się stabilnością a wskaźnik zatrudnienia netto w powiecie żagańskim ma dodatni charakter. Takie wyniki oznaczają wystąpienie symptomów ożywienia gospodarczego i wzrostu potencjału zatrudnieniowego w powiecie. Poniżej przedstawione zostały dane i prognozy dotyczące planowanych decyzji kadrowych, które podejmować będą badane podmioty w ciągu następnego roku. Zdecydowana większość pracodawców – 92,3% planuje utrzymać taki sam poziom zatrudnienia w przyszłym roku. Część pracodawców – 7,7% planuje zwiększyć liczbę pracowników w okresie kolejnych 12 miesięcy. Według danych w kolejnym roku na rynku pracy w powiecie żagańskim prognozowany jest wzrost zatrudnienia.

Rysunek 9. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 roku. (N=77, w %)

Spośród przedsiębiorstw, które planują zwiększyć zatrudnienie – 3,8% zamierza zwiększyć poziom zatrudnienia od 11% do 20%, 2,0% chce zwiększyć poziom zatrudnienia powyżej 30% obecnego stanu, natomiast 1,8% planuje wzrost zatrudnienia do 10%.

Rysunek 10. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu 2016 roku. (N=77, w %)

Kolejnym istotnym wskaźnikiem dotyczącym prognozowanej sytuacji na rynku pracy jest wskaźnik prognozy zatrudnienia netto (WZ^P), który jest syntetycznym wskaźnikiem wyliczonym na podstawie danych uzyskanych z badania kwestionariuszowego – pytania odnośnie przewidywanych zmian struktury kadrowej firm – wyznaczany jako różnica udziału przedsiębiorstw deklarujących wzrost zatrudnienia w danej grupie zawodów na najbliższy rok, a odsetkiem przedsiębiorstw przewidujących spadek zatrudnienia w tym czasie. Wzór opisujący ww. wskaźnik przedstawia się następująco:

$$WZ^P = \left(\frac{\sum_{i=1}^P wp_i^a wr_i^a P_i}{\sum_{i=1}^S wp_i^a wr_i^a S_i} - \frac{\sum_{i=1}^N wp_i^a wr_i^a N_i}{\sum_{i=1}^S wp_i^a wr_i^a S_i} \right) * 100$$

Wskaźnik prognozy zatrudnienia netto zawiera się wartościowo w przedziale od -100 do 100. Interpretacja opisywanego wskaźnika jest tożsama z opisem diagnostycznej części opracowania wyników uzyskanych drogą badania kwestionariuszowego. Wartości ujemne oznaczają pogorszenie sytuacji w przedsiębiorstwie. Wartości dodatnie oznaczają poprawę sytuacji firm na lokalnym rynku pracy.

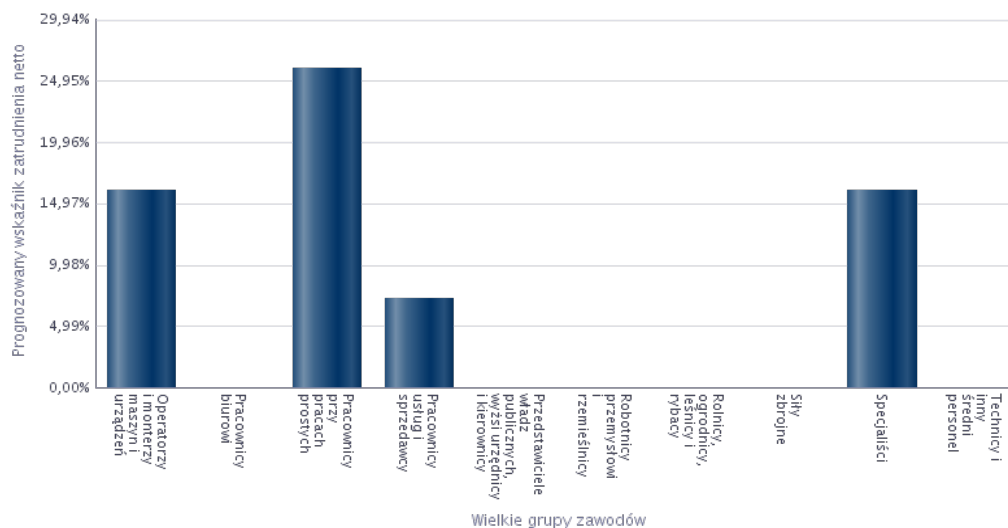
Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto ogółem w powiecie żagańskim w 2016 roku będzie dodatni i wyniesie $WZ = 7,68\%$ co oznacza prognozowane, dodatnie saldo zatrudnieniowe w okresie kolejnych 12 miesięcy oraz wzrost zatrudnienia w powiecie żagańskim.

W ciągu najbliższego roku prognozowany wzrost zatrudnienia – prognozowany wskaźnik zatrudnienia będzie dodatni w takich wielkich grupach zawodowych jak: pracownicy przy pracach prostych, operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń, specjaliści oraz pracownicy usług i sprzedawcy. Brak zmian dotyczyć będzie takich wielkich grup zawodowych jak: pracownicy biurowi, przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy siły zbrojne oraz technicy i inny średni personel.

Tabela 29. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2015 roku. (N=77, w %)

Wielkie grupy zawodów	Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto
Pracownicy przy pracach prostych	25,95%
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	16,07%
Specjaliści	16,07%
Pracownicy usług i sprzedawcy	7,24%
Pracownicy biurowi	0,00%
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0,00%
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	0,00%
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,00%
Siły zbrojne	0,00%
Technicy i inny średni personel	0,00%

Rysunek 11. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2015 roku. (N=77, w %)

Pracodawcy planujący zwiększenie zatrudnienia, chcą przede wszystkim zatrudnić pracowników w zawodzie - na stanowisko: frezer, pomocniczy robotnik budowlany, ślusarz, robotnik gospodarczy, księgowy, monter stolarki budowlanej, pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle oraz sprzedawca.

Tabela 30. Zawody, w jakich firmy mają zamiar zatrudnić pracowników w nadchodzącym roku.

Zawód	Wskaźnik struktury
Frezer	14,81%
Pomocniczy robotnik budowlany	14,81%
Ślusarz*	14,81%
Robotnik gospodarczy	11,48%
Księgowy	8,15%
Monter stolarki budowlanej	8,15%
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	8,15%
Sprzedawca*	8,15%

Pracodawcy, którzy planują zatrudnić pracowników w przyszłym roku poproszeni zostali o ocenę istotności cech kandydatów do pracy. Kompetencje, które posiadają potencjalni kandydaci do pracy w znacznym stopniu wpływają na ich skuteczność na rynku pracy zwiększając lub zmniejszając szanse na zatrudnienie. Zakres możliwości na rynku pracy wyznaczany i ograniczany jest przede wszystkim przez umiejętności i kwalifikacje osób poszukujących pracy, dlatego tak istotne jest poznanie oczekiwań pracodawców w tym aspekcie. Poniżej przedstawiono ważność poszczególnych umiejętności i cech z uwzględnieniem zawodów, które będą poszukiwane na lokalnym rynku pracy w 2016 roku.

Tabela 31. Umiejętności i cechy szczególnie istotne dla pracodawców u potencjalnych pracowników, których firma planuje zatrudnić

Zawód	Umiejętności i cechy	Wskaźnik struktury odpowiedzi
Frezer	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
Księgowy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%

	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Monter stolarki budowlanej	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%	
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
wywieranie wpływu	6,25%	
Robotnik gospodarczy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%	

	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
Sprzedawca*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
Ślusarz*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
Ogółem (bez względu na zawód)	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	2,81%
	doświadczenie zawodowe	4,58%
	komunikacja ustna / komunikatywność	5,06%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	3,05%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	3,72%
	planowanie i organizacja pracy własnej	5,49%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	3,72%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	4,58%
	wykonywanie obliczeń	3,72%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	5,15%
	wyuczony zawód	5,58%
	wywieranie wpływu	4,91%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	3,24%
	znajomość języków obcych	1,71%

8. Podsumowanie.

W 2015 roku na rynku pracy w powiecie żagańskim zaobserwowano bardzo pozytywne zmiany dotyczące struktury i statystyk związanych z rejestrowanym bezrobociem. W 2015 roku nastąpiło zdecydowane zmniejszenie liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec danego roku w porównaniu do lat ubiegłych. Zmniejszył się także napływ osób bezrobotnych w całym 2015 roku oraz spadła stopa bezrobocia rejestrowanego. W porównaniu do danych z końca 2014 roku stopa bezrobocia zmniejszyła się aż o 3,0%. Stopa bezrobocia na koniec 2015 roku w powiecie żagańskim była najniższa od kilku lat. Liczba osób bezrobotnych również osiągnęła najniższy poziom. W porównaniu do danych z końca 2014 roku liczba osób bezrobotnych uległa wyraźnemu zmniejszeniu. Spadek liczby osób bezrobotnych w liczbach bezwzględnych wyniósł 1 086, co stanowi procentowy spadek na bardzo wysokim poziomie wynoszącym aż 22,2%. Przedstawione dane świadczą o pozytywnych zmianach, które dokonały się na lokalnym rynku pracy w całym 2015 roku.

Na koniec 2015 roku największą grupę bezrobotnych stanowiły osoby należące do wielkich grup zawodowych: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 1 032 osoby, pracownicy usług i sprzedawcy – 926 osób, technicy i inny średni personel – 410 osób oraz pracownicy wykonujący prace proste – 369 osób. Według danych na dzień 31.12.2015 roku najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych było w ewidencji PUP w Żaganiu w elementarnej grupie zawodowej: sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 409 osób. Następne, elementarne grupy zawodowe generujące znaczną liczbę osób bezrobotnych na koniec 2015 roku to: gospodarze budynków – 205, kucharze – 152, murarze i pokrewni – 107, rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów – 97, ślusarze i pokrewni – 93 oraz pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne – 92.

Największy napływ - rejestracja osób bezrobotnych w 2015 roku odnotowany został w takich wielkich grupach zawodowych jak: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 1 842 osób, pracownicy usług i sprzedawcy – 1 549 osoby, technicy i inny średni personel – 808 osób oraz pracownicy wykonujący prace proste – 471 osób. Największa liczba rejestracji osób bezrobotnych - napływ osób bezrobotnych w 2015 roku odnotowano w takich zawodach elementarnych jak: sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 724, gospodarze budynków – 314, kucharze – 228, ślusarze i pokrewni – 181, murarze i pokrewni – 170, mechanicy pojazdów

samochodowych – 167, mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych – 164 oraz rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów – 160.

W 2015 roku Powiatowy Urząd Pracy w Żaganiu pozyskał 2 789 ofert pracy. Bardzo często zgłoszone propozycje pracy dotyczyły prac subsydiowanych. W 2015 roku liczba ofert pracy dostępnych w Internecie dla powiatu żagańskiego wynosiła 544. Największa liczba ofert pracy w 2015 roku kierowana była do przedstawicieli takich wielkich grup zawodowych jak: pracownicy usług i sprzedawcy – łącznie 1 178 oferty pracy, robotnicy przemysłowi 440 ofert pracy, technicy i inny średni personel 387 ofert pracy, pracownicy biurowi – 362 oferty pracy oraz operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń – 345 oferty pracy.

Największy wskaźnik płynności w 2015 roku dotyczył takich zawodów jak: farmaceuci specjaliści, technicy analityki medycznej, pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani, maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni, konsultanci i inni pracownicy biur podróży, kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży oraz specjaliści nauk o Ziemi.

Wskaźnik płynności bezrobotnych był najniższy w takich elementarnych zawodach jak: kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej niesklasyfikowani, dietetycy i specjaliści do spraw żywienia, nauczyciele akademicy, projektanci i administratorzy baz danych, kreślarze, mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym, operatorzy aparatury medycznej, pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani, pomocniczy personel medyczny, robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, takielarze i monterzy konstrukcji linowych oraz klasyfikatorzy wyrobów przemysłowych.

Do zawodów niedoreprezentowanych w PUP w Żaganiu zalicza się takie zawody jak: przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, technicy i inny średni personel oraz specjaliści. Natomiast do zawodów nadreprezentowanych w PUP w Żaganiu zalicza się przede wszystkim takie zawody jak: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń, pracownicy wykonujący prace proste, pracownicy usług i sprzedawcy oraz pracownicy biurowi.

Największe szanse na znalezienie zatrudnienia mają przede wszystkim przedstawiciele takich elementarnych grup zawodowych jak: mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych, robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni, operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych, robotnicy pracujący przy przeładunku towarów, maszyniści kotłów parowych i pokrewni, dekarze, technicy mechanicy, technicy elektronicy i pokrewni oraz elektromechanicy i elektromonterzy.

Najmniejsze szanse na znalezienie zatrudnienia mają przede wszystkim przedstawiciele takich elementarnych grup zawodowych jak: lektorzy języków obcych, kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych, planiści produkcyjni, rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych), urzędnicy do spraw podatków, nauczyciele szkół specjalnych, instruktorzy nauki jazdy, lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji, specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr, specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych, bukmacherzy, krupierzy i pokrewni, operatorzy maszyn do prania, kierownicy do spraw produkcji przemysłowej, operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni, organizatorzy konferencji i imprez, pośrednicy pracy i zatrudnienia, sekretarze prawni, operatorzy sieci i systemów komputerowych, pracownicy obsługi płacowej oraz robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych.

W 2015 roku odnotowano tylko jeden zawód nadwyżkowy w powiecie żagańskim: konstruktorzy i krojczowie odzieży.

Wśród analizowanych zawodów o wysokim wskaźniku nadwyżki wystąpiły także zawody o specyfice maksymalnej nadwyżki. Oznacza to, że w danym zawodzie nie pojawiła się ani jedna oferta pracy skierowana do osób bezrobotnych. W poniższych zawodach wystąpił brak symetryczności pomiędzy zapotrzebowaniem rynku pracy a zawodami posiadanymi przez osoby bezrobotne. Największe problemy z zatrudnieniem – brak ofert pracy wystąpił w 2015 roku w powiecie żagańskim w takich zawodach jak: pracownicy domowej opieki osobistej, operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni, mechanicy precyzyjni, robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni oraz takielarze i monterzy konstrukcji linowych.

Najwyższy wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów odnotowano na koniec 2015 roku wśród takich elementarnych grupach zawodów jak: fryzjerzy - 50,0%, piekarze, cukiernicy i pokrewni - 50,0%, mechanicy pojazdów samochodowych - 50,0%, sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) - 38,5%, technicy weterynarii - 25,0% oraz spedytorzy i pokrewni - 20,0%.

Najwyższy wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych na koniec grudnia 2015 roku wystąpił w takich elementarnych grupach zawodów jak: technicy weterynarii - 100,0%, monterzy i serwisanci instalacji i urządzeń teleinformatycznych - 100,0%, monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych - 100,0%, opiekunowie dziecięcy - 100,0%, opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy zajmujący się zwierzętami - 100,0%, posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy - 100,0%, technicy elektrycy - 100,0%, technicy farmaceutyczni - 100,0%, pomocniczy personel medyczny - 50,0% oraz spedytorzy i pokrewni - 45,4%.

W okresie od stycznia do października 2015 roku największy odsetek pracodawców – 75,7% utrzymywał w tym okresie taki sam stan zatrudnienia. Co czwarty badany pracodawca w powiecie żagańskim – 24,3% w 2015 roku zwiększył zatrudnienie. Według danych żadna z badanych przedsiębiorstw nie zmniejszyła zatrudnienia. Takie dane oznaczają, że przedsiębiorstwa zlokalizowane w powiecie żagańskim mają relatywnie wysoki potencjał do tworzenia nowych miejsc pracy. Wyniki badania oznaczają stabilną sytuację na lokalnym rynku pracy w kontekście polityki zatrudnieniowej a fluktuacja zatrudnienia w przedsiębiorstwach powiatu żagańskiego charakteryzuje się dodatnim saldem.

Wskaźnik zatrudnienia netto ogółem w powiecie żagańskim w 2015 roku był dodatni i wynosił $WZ = 24,27$, co oznacza dodatnie saldo zatrudnieniowe, znacznie większy odsetek pracodawców zwiększa zatrudnienie. Takie dane oznaczają, że przedsiębiorstwa zlokalizowane w powiecie żagańskim mają wysoki potencjał do tworzenia nowych miejsc pracy. Wyniki badania oznaczają stabilną sytuację na lokalnym rynku pracy w kontekście polityki zatrudnieniowej a fluktuacja zatrudnienia w przedsiębiorstwach powiatu żagańskiego charakteryzuje się dodatnim saldem.

Uwzględniając wielkie grupy zawodowe wynika, że dodatni wskaźnik zatrudnienia netto odnotowany został w takich wielkich grupach zawodowych: specjaliści, operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń, pracownicy biurowi, pracownicy przy pracach prostych, rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy oraz technicy i inny średni personel. Wzrostu zatrudnienia nie odnotowano natomiast w takich wielkich grupach zawodowych jak: pracownicy usług i sprzedawcy, przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz siły zbrojne.

Zdecydowana większość pracodawców – 92,3% planuje utrzymać taki sam poziom zatrudnienia w przyszłym roku. Część pracodawców – 7,7% planuje zwiększyć liczbę pracowników w okresie kolejnych 12 miesięcy. Według danych w kolejnym roku na rynku pracy w powiecie żagańskim prognozowany jest wzrost zatrudnienia.

Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto ogółem w powiecie żagańskim w 2016 roku będzie dodatni i wyniesie $WZ = 7,68\%$ co oznacza prognozowane, dodatnie saldo zatrudnieniowe w okresie kolejnych 12 miesięcy oraz wzrost zatrudnienia w powiecie żagańskim.

W ciągu najbliższego roku prognozowany wzrost zatrudnienia – prognozowany wskaźnik zatrudnienia będzie dodatni w takich wielkich grupach zawodowych jak: pracownicy przy pracach prostych, operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń, specjaliści oraz pracownicy usług i sprzedawcy. Brak zmian dotyczyć będzie takich wielkich grup zawodowych jak: pracownicy biurowi, przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy siły zbrojne oraz technicy i inny średni personel.

Pracodawcy planujący zwiększenie zatrudnienia, chcą przede wszystkim zatrudnić pracowników w zawodzie - na stanowisko: frezer, pomocniczy robotnik budowlany, ślusarz, robotnik gospodarczy, księgowy, monter stolarki budowlanej, pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle oraz sprzedawca.

Spis tabel:

Tabela 1. Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według wielkich grup zawodów w 2015 roku.....	8
Tabela 2. Grupy zawodów elementarnych, w których liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu) jest największa w 2015 roku.	8
Tabela 3. Grupy zawodów elementarnych, w których liczba bezrobotnych (napływ) jest największa w 2015 roku.....	9
Tabela 4. Analiza ofert pracy według elementarnych grup zawodów w 2015 roku.	10
Tabela 5. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie według kodu czterocyfrowego.	11
Tabela 6. Grupy zawodów elementarnych, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najwyższy w 2015 roku.....	13
Tabela 7. Grupa zawodów elementarnych, w których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najniższy.	14
Tabela 8. Wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy w 2015 roku.	15
Tabela 9. Wskaźnik dostępności ofert pracy – wielkie grupy zawodów.....	16
Tabela 10. Wysoki wskaźnik dostępności ofert pracy – elementarne grupy zawodów.....	16
Tabela 11. Niski wskaźnik dostępności ofert pracy – elementarne grupy zawodów.	17
Tabela 12. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie żagańskim - informacja sygnałna - 2015 r.	18
Tabela 13. Elementarne grupy zawodów maksymalnie deficytowych.	19
Tabela 14. Ranking elementarnych zawodów deficytowych w 2015 roku.	20
Tabela 15. Ranking elementarnych zawodów zrównoważonych w 2015 roku.	21
Tabela 16. Elementarne grupy zawodów maksymalnie nadwyżkowych.	22
Tabela 17. Ranking elementarnych zawodów nadwyżkowych w 2015 roku.	23
Tabela 18. Umiejętności i uprawnienia według wielkich grup zawodów w 2015 roku.	25
Tabela 19. Bezrobotni bez zawodu w 2015 roku	28
Tabela 20. Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych w 2015 roku	29
Tabela 21. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2015 roku. ..	32
Tabela 22. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według ostatnio ukończonej szkoły w 2015 roku	33
Tabela 23. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według elementarnej grupy zawodów na koniec grudnia 2015 roku.	37
Tabela 24. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2015 roku.	47
Tabela 25. Analiza oceny przygotowania kandydatów do pracy w zawodach, w których pracodawcy zwiększyli zatrudnienie w badanym roku	48
Tabela 26. Zawody, w jakich najtrudniej znaleźć odpowiednich kandydatów do pracy.....	49
Tabela 27. Odsetek ofert pracy zgłaszanych do PUP.....	51
Tabela 28. Zawody, w których pracodawcy najczęściej zgłaszają oferty pracy do Powiatowych Urzędów Pracy.	52

<i>Tabela 29. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2015 roku. (N=77, w %)</i>	55
<i>Tabela 30. Zawody, w jakich firmy mają zamiar zatrudniać pracowników w nadchodzącym roku</i>	56
<i>Tabela 31. Umiejętności i cechy szczególnie istotne dla pracodawców u potencjalnych pracowników, których firma planuje zatrudnić</i>	56

Spis rysunków:

<i>Rysunek 1. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej pod względem liczby zatrudnionych pracowników. (N=77, w%)</i>	43
<i>Rysunek 2. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej według rodzaju działalności (N=77, w %)</i>	44
<i>Rysunek 3. Struktura zmian w zatrudnieniu w badanych podmiotach gospodarki narodowej w 2015 roku. Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w 2015 roku. (N=77, w %) .....</i>	45
<i>Rysunek 4. Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w 2015 roku. (N=77, w %) .....</i>	45
<i>Rysunek 5. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2015 roku. (N=77, w %) .</i>	47
<i>Rysunek 6. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w 2015 roku. (N=77, w %) .....</i>	49
<i>Rysunek 7. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw dotyczących sposobu poszukiwania nowych pracowników. (N=77, w %).....</i>	51
<i>Rysunek 8. Odsetek ofert pracy zgłaszanych do PUP.....</i>	52
<i>Rysunek 9. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 roku. (N=77, w %) .....</i>	53
<i>Rysunek 10. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu 2016 roku. (N=77, w %) .....</i>	54
<i>Rysunek 11. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2015 roku. (N=77, w %).....</i>	55